TAS_209(1)

Gulliver i els gegants

Comèdia en quatre actes

Personatges:

Pere Julivert, 28 anys, mecànic, amb pretensions d'autor.

Aleó Cardona, 55 anys. director del diari "El Projector" (CC)

Tomàs Garriga, 35 anys, autor dramàtic, novellista i periodista de gran èxit. (JMS)

Claudi Roca, 40 anys, periodista enciclopèdic. (JP)

Damià Fornells, 50 anys, novellista, periodista i manxhe literari. (AM)

Pere Daurella, 25 anys. periodista, especialista en reportatges.

Gaspar Serra, 45 anys. periodista i humorista. (AF)

Baldiri, 60 anys. mosso de la redacció

Josep Llopart, 55 anys. actor, director de la companyia.

Andreu Batlle, 30 anys. actor, galan jove.

Carolina Duran, 29 anys. actriu, amant de Josep Llopart

Mercè Roura, 33 anys. actriu, muller d'Andreu Batlle.

Eulàlia Vilà, 26 anys. mecanògrafa, amiga de Julivert.

Laura Font, 23 anys, empleada a la redacció del "Projector"

L'acció a Barcelona, època actual

El primer acte i el tercer tenen lloc al (davant-) despatx del director del "Projector". - El segon al camerino de l'actriu Carolina Duran, al teatre. El quart a casa de Pere Julivert, als voltants de la ciutat

TAS-209(2)

Acte I

Escena I – ~~Baldiri~~ – ~~Daurella~~. Pau – Baldiri

" II – Pau, Baldiri, Formells.

" III – Pau. Baldiri, Formells. Roca

" IV – Pau. Baldiri, Roca Formells. Roca Laura

" V – Pau. Baldiri. ~~Roca~~ Formells Roca Laura. deó Cardona

– VI – ~~Daurella~~ Pau, Baldiri. Formells. Roca, Julivert. i Eulàlia.

" VII – Baldiri, Formells. Eulàlia.

" VIII – Baldiri, Formells. Eulàlia, Tomàs Garriga, Andreu Batlle.

" IX – Baldiri, Eulàlia, Garriga, Batlle, Cardona, Julivert.

" X – Eulàlia, Garriga, Batlle. Cardona. Julivert, Carolina

" XI – Eulàlia, Garriga, Batlle. Cardona. Julivert, Carolina. Roca. Pau i Baldiri

---

I – ~~Carolina~~, Garriga, Batlle, Cardona, Roca

II – Carolina, Garriga, Cardona, ~~Roca~~, ~~aviva~~

III – Carolina, Garriga, aviva, ~~Formells~~

IV – Carolina, Llopart, Garriga, aviva.

V – Carolina, Llopart, Garriga, ~~la~~ Julivert.

VI – Carolina, Julivert. | Garriga. ~~Formells~~

VII – Carolina, Julivert. | Llopart, Batlle vell.

VIII – Julivert, Llopart, Mercè

IX – Julivert, Garriga, Llopart, Mercè, Batlle.

X - Julivert, Merè.

XI - Julivert, Merè, Carolina

XII - Julivert, Carolina, Llopart, Battlevell

XIII - Julivert - Carolina.

~~XIV - Carolina, Julivert~~

XIV - Carolina, Julivert, Eulàlia.

XV - ~~Julivert~~, Carolina, Llopart, Garrija.

Tercer Acte

~~I - Julivert - Eulàlia.~~

II - Julivert - Fornells - ~~Merè~~ Baldiri

III - Julivert - Fornells - Baldiri - Eulàlia.

~~III~~ Julivert - Eulàlia

IV - Julivert - ~~Fornells~~ Merè Roma

V - Julivert - ~~Merè~~ Llopart - Battlevell

VI - Julivert - Llopart - Battlevell - Merè.

VII - Julivert - Claudi Roca

VIII - Julivert (rd. després Eulàlia)

Satinado Blanco W
65 x 90 — 40 Kg.
45 x 65 — 20 »

TAS-209(3)

Gulliver i els gegants

Comèdia en ~~quatre~~ tres actes

Personatges

1 **Pere Julivert**. 28 anys. mecànic d'ofici, amb pretensions d'escriptor.

5 **Lleó Cardona**, 55 anys — director del diari "El Projector"

3 **Tomàs Garriga**, 40 anys, autor dramàtic, crític i novel·lista d'èxit.

7 **Claudi Roca**, 35 anys. periodista enciclopèdic, especialitzat en reportatges.
Ho sap tot i explica tot allò que li convé.

4 **Daniel Fornells**, 50 anys. periodista, autor de novel·les que no es venen i manuals literaris en tots els gèneres

~~Gabriel Serra~~. 45 anys. periodista i humorista professional i per tant, home seriós i pessimista.

6 **Baldiri Salvià**, 60 anys. periodista i res més.

9 **Pau Daurella**, 25 anys. faeta que vol fer periodisme

2 **Josep Llopart**, 55 anys. actor il·lustre i director de la companyia.

8 **Andreu Babblerell**, 30 anys. galan jove.

10 **Caroline Duran**, 29 anys, actriu famosa, amant de Llopart

11 **Maria Rovira** — 33 anys, actriu, muller de Babblerell.

12

TAS_209(4)

Eulàlia Vilà, 26 anys, mecanògrafa, amiga i veïna de Julivert

Laura, 23 anys, ~~mecanògr~~ nie de Pere empleada a la redacció del Projector

Mardrone, 30 anys, aviosa al teatre Liric.

Aviosa

L'acció a Barcelona, època actual

El primer ~~i tercer~~ acte ~~tenen~~ lloc a l'avant-despatx del director del "Projector". El segon al teatre ~~Eutarpe~~ Liric, entre bastidors. El quart a casa de Pere Julivert, als ravals de la ciutat.

Primer acte

Es l'avant-despatx del ~~senyor~~ Lleó Cardona, director del diari "El Projector". Hi ha un parell de taules, una de les quals és la del secretari de redacció, Baldiri Sabrià, i l'altra està a disposició del primer que vulgui seure-hi. A un recó hi ha una taulete, amb una màquina d'escriure. A la dreta, un tresillo de pell, bastant des lluït. Al costat, un perjarrolys de pere. En un dels angles, una llibreria amb un rengle de grans volums - la col·lecció del diari, relligada, i altres llibres d'aquells que mai ningú no llegeix. Un fitxer de ferro - l'arxiu de la casa. El telèfon, damunt d'una taula. Una porta a la dreta, que dóna al despatx del director, i una altra, a l'esquerra, que va a la redacció. Alguns gravats per les parets, un cartell del diari, el retrat del fundador, etc. Damunt de les taules, papers, llapis,

TAS-209(S)

un tintar i, sobretot, unes tisores i un pot de goma. Es cap al tard. El, llums estan encesos.

Escena primera

Baldiri Sabià, Pau Daurella. El primer està assegut al darrera de la seva taula. L'altre està davant seu, a peu dret, com si sofris un interrogatori.

Baldiri. - Bé, bé. ¿Així vostè d'in que serà redactor del diari?

Pau Així va oferir-m'ho el senyor Cardona.

Baldiri - El senyor Cardona, rai! Es l'administrador que hi ha d'estar conforme! A l'hora de cobrar ho sabrà, si és redactor o no. Però això, a mi sí que... ¿Com ha dit que es deia?

Pau - (amb un cert èmfasi) Pau Daurella.

Baldiri (indiferent.) Pau Daurella. ¿Que ja ha fet de periodista?

Pau. No. He ~~fet~~ escrit llibres de versos. ~~He guanyat~~ Porto guanyats duer Flors Naturals.

Baldiri. Fa molts anys que no en llegeixo, de versos. Jo crec que els poetes, els diaris, fan més nosa que els gossos a mina. I, a la vida ¿què hi feia vostè, quan no feia versos?

Pau. (una mica vexat.) Tinc la carrera d'advocat

Baldiri. Advocat! Sant ~~[illegible]~~ cristià! ¿I qui no li fa aner a picar plets en lloc de voler fer la secció de successos del "Projector"?

Pau - Es que jo vull ener periodista. Tinc l'ambició d'escriure per al

TAS_209(6)

4/ públic, d'influir en la societat...

Baldiri. Bah! Vostè ~~no sap~~ ignora què és ser periodista. ¿Sap amb què es fan els diaris?

Pau – Amb intel·ligència i bona voluntat, suposo.

Baldiri (assenyalant el pot de goma i les tisores.) Amb això, escolti! Els diaris del vespre retallen el que duen els del ~~de~~matí.

Pau. – I els del ~~de~~matí?

Baldiri. – Els del matí retallen el que duen els del vespre anterior. ~~Jo~~ ~~em passo anys sense escriure res més que els títols de les notícies~~. + ~~encara, sovint els apedello~~. Miri, si vol començar a entrenar-se, agafi aquest feix de notícies de l'agència ~~i vagi enganxant-les en quartilles~~. Les que li sembli que no ~~valen res~~ serveixen, al cove.

Pau – (butxaquejà) No sé si tinc l'estilogràfica.

Baldiri – No la necessitarà pas per avui! Les tisores i el pot de goma, això és el que cal! Agafa el telegrama, i si li sembla que val la pena, el retalla i l'enganxa en una quartilla. ~~Les notícies~~ que no valen res, al cove. Les tisores i el cove són la veritable intel·ligència del periodisme. Jo em passo anys sense escriure res més que els títols de les notícies. (encara, sovint els apedello.

Pau (s'ha assegut a l'altra taula, una mica descoratjat.) ¿I com sabé ~~coneixerà~~ les notícies que valen la pena i les que no valen res?

Baldiri. ¿Si no ho sap, per què vol ésser periodista? Ah! i no se n'oblidi.

TAS-209(7)

cada personatge, aquí, té el seu tractament. En Rotllan és "el nostre ilustre amic", en Sandalines, "el distingit comediógrafo", en Butrens, "el genial novel·lista", en Sunyer, "l'ardit patriota"... Bé, ja ho aniré trobant. Els amics de la casa, vaja! Però sobretot, no se li acudi mai de posar "genial" al que només és "distingit" o de rebaixar a "ardit" el que jo és "ilustre" fa anys. Cada adjectiu al seu lloc i un nom per cada adjectiu.

Pau – I els que no son amics de la casa?

Baldiri – Per poc que es pugui, no existeixen! No sé els nomena, i en paus.

Pau – Procuraré de recordar-me'n. (Comença de treballar)

Baldiri – ¡Que triguen, avui, els diaris del vespre! (~~Telef~~ truca al telefon) En casa no ha arribat "El Crit" ni "La Llanterna"? Bé, no us obliden de dur-me'ls! estic sense fer res. (pareja el telefon.) ~~Ep~~ Ep. Jove! (Pau ~~Pere~~ té un sobresalt) ~~Sobretot, no~~ Faci el favor de no fer-me els cuccenos en vers!

Pau – (confús) ¿En vers?

Baldiri – ¡Es que ja els conec, els poetes! Vàm tenir una temporada aquí el gran Bordils, aquella eminència. I una vegada em va fer un sonet d'un ~~gos~~ ~~cuxafat~~ quinze esclafat per un ciclista! (entre dents) ¡Poeta! Pitjor que els gossos a mima!

Escena Segona

Pau, Baldiri, Damià Fornells, ~~mis tanda~~ ~~(Gaspar Serra~~.

Damià Fornells. (entra per la porta de l'esquerra) Bona nit.

Baldiri – Bonanit. Fornells. ¿Que heu vist els diaris del vespre?

TAS-209(8)

Damià. No. ¿No ha vingut encara en Cardona?

Baldiri. No encara.

Damià. ¿No se sap res del Premi?

Baldiri. ¿De quin Premi?

Damià. Del Robert, home! ¿No saben que es dóna avui?

Baldiri. No me'n recordava. ¿Hi tenim alguna cosa?

Damià. Una novel·la

Baldiri. Molt bona, és clar... No, no en sé res. Potser en Roca.

Pau (tímidament) Senyor Fornells, no sé si em recorda.

Fornells (distret) Perdoni. Ah, sí, em penso que sí.

Pau. Pau Daurella, per servir-lo. Penso que tindré l'honor d'ésser company seu de redacció.

Fornells (fent un esforç). Sí, ara me'n recordo. Vostè és el poeta de "Sol en els cingles" no?

Pau. No, de "Llums en les boires".

Fornells. ~~Pau~~ Sí, és clar. Molt content de treballar junts. (a Baldiri) ¿Es aquí en Roca?

Baldiri. Em penso que l'he sentit ~~...~~ baladrejar per allà dintre. ¿Es dir que us feu ilusions de pescar el premi? Val la pena?

Fornells. No és pas pels diners. Es per la satisfacció, la consagració, ¿com volem que us digui?

Pau ~~Baldiri~~. ~~Sí, és clar~~ Naturalment!

TAS-209(9)

Baldiri. Bé, però ~~les~~ vint mil ~~pesetes~~ pesetes ~~de l'ala~~ sempre arrivi en bé, no digueu. No sé qui em va dir que en Tomàs Garriga també hi tirava.

Fornells. En Tomàs Garriga! Es clar! Vol estar a tot arreu! Vol arreplegar-ho tot!

Pere. – ¡Quina vitalitat! ¡Quina inventiva! Això d'imaginar-se ~~inventar-se~~ cada dia nous seudònims per a poder signar tantes coses com fa!

Fornells (amarg) Es l'heren Es campa de la fama!

Pere. – Es un gran escriptor! (adonant-se de l'actitud de Fornells) ¿Com es diu la novel·la de vosté?

Fornells – "Cinquanta anys". Es la mera edat. Cinquanta anys! L'edat d'haver triomfat. L'edat de la maduresa.

Baldiri. L'edat de les illusions! ¿Vós hi creieu, encara, a la glòria i a la literatura?

Escena Tercera

Els mateixos i Claudi Roca

Claudi Roca – (entrant per l'esquerra) Salut, gent de bé! Hola, Daurella, ja son aquí? En Cardona ~~ja~~ va dir-me que comensàveu a treballar amb nos altres. ¿Ja us ha endoctrinat aquest Néstor del periodisme?

Baldiri – Deixeu-vos ~~estar~~ de posar motius. Jo sóc en Baldiri Sabrià, periodista i res més, de la quaranta cinc anys. Vaig entrar al diari de "botones"! ¿Que heu vist els diaris del verpre?

TAS-209(10)

8/ Claudi – ¿Els diaris del vespre? Em penso que já han sortit. Deuen estar per aquí fora. (Rondinant, Baldiri torna a despenjar el telefon). Què. Dacurella, esteu content d'haver ingressat a la carrera? Us hi faren més savi que ric, això us ho advertiria. Tot el més, al cap de quaranta-cinc anys, com el nostre Sr. Baldiri, tindreu una llaga a l'estómac de tants àpats que haureu hagut d'empassar-vos. ~~Et~~ La vedella amb pèsols del nostre fondistes és un tòxic ~~acreditat~~ que no falla! ?

~~Pau~~ – Realment, el senyor Sabrià ha intentat desanimar-me. Però a mi em fa tanta il·lusió escriure!

Baldiri (~~des~~penjant el telèfon, despacientat) Els haurè d'anar a ~~buscar~~ jo aquests diaris, ja ho veig! (S'aixeca de la cadira i s'en va cap a la porta. Fa mig mutis) ~~i torna a entrar amb un plec de diaris a la mà.)~~

Fornells. Escriure, escriure! Si es pensa que estar a un diari vol dir escriure, va errat de mig a mig. Això és estar fermat a un banc de galera, no poder fer res del que dueu a dintre, anar adelerat darrera de l'actualitat sense mai poder-la encalçar.... (Transició) Què saben alguna cosa del Premi Robert, Roca? Ja deuen haver-lo donat. (Baldiri torna a entrar amb un plec de diaris a la mà)

Roca – No, i ni estranya. Ho deuen haver dit per ràdio. I és clar, en aquesta casa no hi ha ni un aparell per remei. ¡Després volen que informem bé el públic! Ja veieu (per Baldiri que retalla i ~~enganxa~~ els diaris del vespre i enganxa els retalls en quartilles) és això el periodisme!

Baldiri – I tant, com ho és! Els anys que fa que ho sé. Sinó que no em voleu creure. Tisores i pot de goma! tota la intel·ligència dels diaris.

TAS-209(11)

Roca – En Cardona no era del jurat?

Pau – El nostre director? Sí, que n'era.

Roca – Doncs ~~aviat~~ ja no deurà ~~[illegible]~~ trigar gaire. No glatiu, Fornells, aviat saben si us han coronat o no.

~~Escena Quarta~~

Baldiri – I si té les vint mil de l'ala. ¡Ja els conec, jo, aquests romàntics!

Escena Quarta

Els mateixos, i Laura

Laura (entrant per la porta esquerra) Hi ha un ~~[illegible]~~ jove i una noia que volen veure el senyor Cardona.

Baldiri. S'hauran d'esperar. També m'ha esperat jo pels diaris. Escolti, nena, ¿per què m'han de fer cada vespre la mateixa comèdia? ¿Que no sap que jo, sense 'Crit' ni 'Llanterna' no sé treballar? (pels diaris) I que el diari ha de sortir demà, com cada dia.

Laura. ¿I sense llanterna no s'hi veuria per escriure? I els llums elèctrics, ¿de què serveixen, senyor Pabrià? (riu)

Roca – Això és una noia eixerida, que sap què és el periodisme modern! Fixeu-vos-hi bé, Daurella: un dia d'aquests la farem 'Miss Taquimera'.

Laura – No s'acosti, senyor Roca – que li podria encomanar el xarampió.

Roca – Pron que ~~el~~ ~~[illegible]~~ l'estic passant per culpa dels teus ossets ~~pel seu conc~~, ~~[illegible]~~ reina!

Laura – No ho veu, senyor Baldiri, com no es pot treballar, en aquesta casa?

Baldiri – Explica-m'ho!

TAS-209(12)

Escena Cinquena

Els mateixos i Lleó Cardona

Lleó (entrant per l'esquerra) Bona nit, tothom!

Claudi – Bona nit. Què, hi ha premi o no? Aci tenim un novellista molt impacient.

~~Lleó~~ Cardona. Ah, sí, és clar. (A Daurella, que s'ha aixecat) ~~Bon~~ Què, ja heu començat. Daurella? Suposo que el senyor Sabrià us haurà explicat la feina. Haurem de parlar, vós i jo. Faren coses, faren coses. (A Laura) Que no té feina allà dintre ~~e la redacció~~ ~~vostè~~ senyoreta? (Laura, enverada, s'en va per l'esquerra)

~~Fornells~~. ~~Daurell~~

Fornells – Així, ja s'ha donat?

Daurella (gairebé al mateix temps) Estic molt content de treballar aquí. I penso que de mica en mica agafaré el trast de la feina. Ja sé que no és fàcil adaptar-s'hi. El senyor Sabrià m'ho ha recalcat prou...

(Mentrestant, ~~Fornells~~ Lleó Cardona ha anat regirant papers del damunt del taule. Estrem l'abric i el capell i els ~~penja~~ deixa ~~al damunt~~ al penjador. Fornells es desfici, impacient.)

Fornells – Poden dir-me el resultat?

~~Claudi~~ Ah, sí! del premi, volen dir? Dispensen-me, pensava que ja ho sabien. Com que s'ha dit per ràdio totreguit... (s'anen al divan)

Roca – Aquí no tenim ràdio. El Projector és pobre.

Claudi – Pobre, però honrat. ~~[illegible]~~ no ho obliden. Doncs, sí; Fornells, em gap greu, però...

Fornells (amarg.) Ja no em ve de nou... Cap vot?

Claudi – Sí, home! A la primera votació... Ja saben què passa en aquests premis.

TAS-209 (3)

11/ Quedes eliminat sense saber com. Et tomben els candidats ~~[illegible]~~ que és un gust. En el cas vostre, vull dir un disgust, és clar.

Fornells (mateix joc) Gràcies, de totes maneres. ¿I qui l'ha tingut?

~~Theo~~ Cardona – Pere Julivert, per la seva novel·la "El dolor dels altres".

Fornells – Pere Julivert, és clar!

Roca – El coneixeu?

Fornells – Home, és un dels seudònims de Tomàs Garriga. Va ~~fir~~ signar hi articles una temporada, fa temps. Havia de ser ell, una vegada més!

~~Theo~~ Cardona – Que consti que ~~[illegible]~~ el jurat no ho sabia. Hem judicat per l'obra i prou.

Fornells. No faltava més!

Laura (forma a entrar, enverada) Senyor Cardona, me n'havia oblidat. Té una visita que l'espera.

~~Theo~~ Cardona ~~[illegible]~~ ¿Qui és?

~~For~~ Laura – M'he dit que li digués que hi havia en Pere Julivert.

Roca – Quin plaga! Ja el tenim aquí

~~Theo~~ Fornells. Ve a assaborir la seva victòria. Jo no el vull veure.

~~Theo~~ Cardona – Fair play, amic meu! Cal saber perdre. Bé. Faci'l passar, aquest senyor Pere Julivert. (Laura surt.)

Roca – Ve bé. Li faré una interviu. "Un autor ~~[illegible]~~ conegut triomfa sota un seudònim." ~~El mérit, i no la fama, és el que val, explica~~ He volgut provar si era el mérit, i no la fama, el que pesaria – declara el popular escriptor Tomàs Garriga.

Baldiri (sense alxecar el cap de la feina) Il·lustre dramaturg, li diem.

~~Theo~~ Cardona – Bé, home! Per una vegada... Jo ~~[illegible]~~ entro al meu despatx. Ja me'l faren entrar. (Surt per la porta de la dreta)

TAS_209(14)

Escena sisena

Barrella, Baldiri, Roca, Fornells, Julivert i Eulàlia

Fornells – Fair play! És fàcil de dir-ho, quan no s'ha perdut.

Baldiri – Som massa grans, nosaltres, per ser esportius.

Julivert (des de la porta de l'esquerra) ~~Pot passar~~ Es pot passar?

Roca Endavant! (Entra Pere Julivert amb Eulàlia) Què desitgen?

Julivert – Veure el senyor Cardona, el director del "Projector".

Baldiri – Ja ho sap ell, que el volen veure? Perquè ara està enfurismat.

Eulàlia – Haurem de dir-nos que ens espera.

Baldiri – No ho sé, m'estranya. Tenia una altra visita... Ja l'hi faré ~~dir~~ preguntar. Com es diu, vostè?

Julivert – Julivert, Pere Julivert.

Eulàlia – És que han sentit per ràdio... Ell ha guanyat un premi, saben? El Premi Robert

Roca – Què diu ara? (a Julivert) Vostè és l'autor premiat? (Als altres) Les en fem càrrec? Pere Julivert existeix! No és Tomàs Garriga, com deien, Fornells!

Fornells – Ja és estrany, que no s'ho hagi endut ell! És dir que vostè...

Eulàlia – Sí, ell és l'autor de la novel·la "El dolor dels altres", que ha tingut el Premi Robert. I vé a veure el senyor Cardona, que és del jurat, per-ho donar-li les gràcies. El podria veure?

Baldiri – Escolti, senyorete ¿que és le seva mainadera, vostè, o la seva empresàrie? Potser que el deixi parlar a ell!

Eulàlia (confusa) Dispensi... jo. (a Julivert) Parla, home, explicà'ls-lo!

~~Juli~~ Roca – No en faci cas senyorete, d'aquest senyor. Porta massa quilos de vedella amb pèsols a l'estòmac. (A Julivert) Permeti que em presenti. Sòc Claudi Roca, ~~...~~ redactor ~~del Projector~~ d'aquest diari. Cregui que estem molt contents de conèixe'l. Així vostè és l'autor de la novella premiada?

Julivert (com si es decidís a parlar) Sí, senyor. I cregui que m'he sorprès la noticia; mai no hauria gosat somniar-ho.

Baldiri – Romanso! Des del moment que va tirar al Premi, bè devia pensar guanyar-lo.

Eulàlia. Es clar que sí! Com que la seva novella és molt bona! Si ho sé jo, que l'hi vaig posar a màquina! M'hi feia uns tips de plorar!

Roca – ¿Però vostè no havia escrit mai?

Julivert – Ja veurà, jo sòc mecànic. No tinc gaire temps. A més, escriure és tan difícil... Escriure bè, és clar.

Eulàlia – Ja l'hi diré, si que escrivia, però ho feia amb seudònim.

Fornells. (amarg) ~~Ja~~ Ell també ja escrivia amb seudònim! Pobres de nosaltres!

Julivert – Què vol dir?

Roca – Res, ~~que com~~ és que ell té honor del seudònims. I on escrivia?

Julivert – A la revista de l'Ateneu Obrer del meu districte. Poca cosa: algun conte, articles sense importància.

TAS-209(16)

Enlatri - Signava ~~Julivert~~ Gulliver, saben? Com que s'assemble al seu nom: Julivert - Gulliver. I a ~~molte~~ molte gent els agradava ~~molt~~ força el que escrivia. Jo vaig animar-lo ~~a~~ a què escrivis una cosa més llarga. (S'interrompmira a Baldiri i diu) Perdonin! Es que estic tan excitada per aquesta notícia! He estat jo qui li ha dit de venir. Ell no gosava!

Roca - Mal fet, mal fet! Es molt interessant. Tot això, molt interessant! Haurem de fer una interviu per al diari, presentar-lo al públic: ~~fer~~ Un jove oher mecànic es revela com a un gran novel·lista! La cursació del premi Robert d'enguaux! Gulliver, escriptor proletari. Bon títol, a fe ~~d'escrit~~ de repòrter.

Baldiri (a Daurella) Potser que vagi a ~~dir~~ avisar al director que hi ha aquest senyor Pere Julivert, que el vol veure.

Daurelle - Molt bé. (surt per la porta de la dreta)

Roca (a Julivert) - Ni haurà d'explicar la seva novel·la. Vull fer una interviu sensacional que faci goig. ¿Té algun retrat? No. Jo el farem retratar al despatx del director, amb ~~el seu~~ en Cleó Garriga.

Julivert - Cregui que estic trasbalsat. Ni ha fet tant d'efecte sentir per ràdio la notícia! Em pensava que era una broma pesada que em feien!

Baldiri - Pesada, ja ho ha estat, però per a d'altres! Oi, Fornells?

Fornells - Deixeu-me estar, impertinent!

Julivert - Perdoni, vostè és ~~en~~ Damià Fornells, el novel·lista? Ja m'ho semblava! Vaig veure un retrat seu fa un quart temps. Cregui que he ad-

TAS-209 (17)

mirat sempre les seves novelles i els seus versos. Si sabés com va emocionar-me el seu "Joan Ramon", quan vaig llegir-lo! Va ser com un enlluernament! Vaig comprendre que al món hi havia més bellesa, més bondat, més amor del que jo estava averat a veure al meu entorn. Quan s'ha tingut una vida difícil, com jo, aquests llibres fan tant de bé!

Forvells (més endolcit) I per a un escriptor, que no està averat, tampoc a gaires alegries, saber que un llibre seu ha produït aquests efectes, també és una ~~emoció~~ veritable satisfacció.

~~Daurella~~

Roca – Aquí tots som persones més o meys il·lustres, tots escriptors: el senyor Baldiri sabrà, un veterà de la informació, un periodista de raça; en Forvells, un novelliste de mèrit; en Pau Daurella, aquest jove que ha entrat allí, un poeta prometedor i jo llorejat; jo, el millor reporter de la ciutat...

Daurella (sortint) El senyor Director diu que passi (A Julivert)

Eulàlia ~~(Jo m'esperaré aquí. Mèn dono vergonya d'anar deficar-me en tot.~~ Ves hi tu sol. No vull semblar la teva mainadera.

Julivert. Espera'm aquí. (Surt per la porta dreta)

Daurella – Vaig a avisar el fotograf.

Roca – Jo vine amb vós. Vull endoctrinar-lo una mica. Té molta importància, això de treure les fotografies d'un autor acabat de descobrir. (Surten Daurella i Roca per la porta ~~dreta~~ esquerra)

~~Escena Setena~~

16/ TAS_209(18)

Escena Setena

~~Da~~ Baldiri, Fornells, Eulàlia

Fornells – Segui, senyorete, segui.

Eulàlia – Si el senyor m'ho permet (per Baldiri. Aquest aixeca el cap dels seus diaris i fa un gest d'indiferència. ~~Fen al~~ Eulàlia seu al divan i Fornells a una butaca del costat esquerra)

Fornells – Es dir que ha estat vostè qui ha encoratjat el seu amic a escriure?

Eulàlia – Potser és una mica exagerat dir-ho així. A ell sempre li ha fet il·lusió. Però ja veurà, els companys de taller es reien de les seves aficions. Deien que per a un obrer, amb saber llegir el diari i escriure una postal a la família, ja n'hi ha prou. En Pere és diferent. Ha anat estudiant, ha llegit molt a la Biblioteca Popular. S'ha fet una cultura.

Fornells – ¿Vostè és germana seva?

Eulàlia – No! (rient) ¿~~Que~~ Que troba que ens assemblem? Només som veïns. Però ens coneixem de tants anys! Ja veurà a en Pere ~~va~~ a livan morir els pares quan ell era petit. I d'ens à d'aleshores viu amb una tia seva viuda. Estàn al pis de sota de casa. I jo me l'estimo molt, perquè és molt bo.

Fornells. Només com a un germà?

Eulàlia – Quines coses de preguntar! Es clar. Ell ha anat amb algunes noies de l'Ateneu. Eren caps verds, no ~~li~~ l'entenien... Ja li ha dit que és molt bo. I intèl·ligent. Ja ho veuran quan llegeixin la seva novel·la. ~~Que~~ Le deuran publicar aviat, oi?

TAS-209(19)

Fornells – Molt aviat, suposo. I vostè, és mecanògrafa?

Eulàlia – Sí. Reballo a les Manufactures Generals del Ferro, aquell ~~casa~~ despatxo tan gran. Faig també algunes feines a màquina a casa. Per això vaig posar en net ~~passar~~ la novella d'en Pere. M'ha fet tanta il·lusió com a ell.

Fornells – I que creu que farà, ara, ell?

Eulàlia – ¿Que vol dir?

Fornells – Si vostè creu que deixarà la feina, per dedicar-se a les lletres. De bones a primeres, un èxit així... I els diners...

Eulàlia. No ho sé; si li haig de ser franca. ~~no ho he pensat~~ no n'hem parlat mai, encara. Alguna vegada haviem ~~parlat~~ dit, mig de broma, és clar, que amb aquestes penetes, si guanyava, ~~[illegible]~~ podria posar un guratge. Vagi a saber, ara, però!

Baldiri – Feliz d'ell, que encara no sap en què ~~gastar~~ esmerçar els diners! Tants com n'hi ha que ja els tenere gastats abans de guanyar-los!

Eulàlia – Ell no és d'aquests, cregui-ho! De jovenet ha passat moltes angunies, i la seva tia ~~ta~~ no va poder donar-li gaires gustos. Les vegades que pujava a casa, perquè la mare li donés berenar!

Escena Vuitena

Baldiri. Fornells. Eulàlia. Tomàs Garriga. Andreu Batlle.

Tomàs (treu el cap per la porta aquera), ¿Es pot passar?

Fornells (entre dents) Ja el tenim aquí! No podia faltar, aquest! (t'aixeca)

TAS. 209(20)

Tomàs (entrant, seguit d'Andreu Batllevell) Endavant, noi. Hem passat per aquí i hem pensat: pujem, a veure què diuen els nostres preclars intel·lectuals. Com va això, insigni Sabrià? I vós, laboriós Fornells!

Baldiri. L'insigne treballa. Un altre ha de fer el diari (per les tirones) El laboriós no fa res.

Fornells – El laboriós sí n va, perquè té altra feina. (A Eulàlia) Ja em perdonarà, senyoreta.

Eulàlia – I ara! Faci, faci.

Tomàs (anèient-se a una butaca i fent signe a Batllevell que segui). Ja coneixen en Batllevell, oi? El nostre gran ~~actor jove~~ ~~galan jove~~ actor.

Baldiri – "Prometedor ~~actor~~ galan jove", per ara.

Andreu (rient) Amb complir les promeses ja en tiro prou!

~~Tomàs~~ – I les compleixes, Andreu, no en dubtis! (A Fornells) Abans no ens abandoneu, ¿qui és aquesta encisadora dameta?

Fornells – Es una... amiga de Pere Julivert, el guanyador del Premi Robert, que ara està amb en Cardona, aquí dintre.

~~Tomàs~~ – Encantat, senyoreta. ¿Es dir que el Premi l'ha guanyat en Pere Julivert?

Fornells – En Pere Julivert, de debò, sí. ¿Vós no hi tiràveu?

~~Tomàs~~ – Jo?... No, és clar. Vós, sí, oi?

Fornells – Jo sí. Bona nit. (~~se n va~~ Va cap a ~~per~~ la porta esquera)

Baldiri – Ja donareu el vostre article al mosso de la imprenta.

Fornells _ No passeu ànsia. (Surt)

Garriga Llàstima que tingui aquest geniot! No té sort però... I ja que ell no m'ha presentat, permeti'm que ho faci jo: Tomàs Garriga, més o menys ~~autor dramàtic~~, conegut com a autor dramàtic, novel·lista, i altres feines de mèrit i de poc rendiment.

Eulàlia _ Molt honorada de conèixe'l.

Garriga Aquest és l'Andreu Batlle. Suposo que no calia que l'hi digués. Prou que deu haver-lo vist al teatre i al cinema! Té un perfil inconfundible. Com el de John Barrymore.

Batllevell (modest, i oferint-se instintivament de perfil a Eulàlia) En els seus bons temps, és clar.

Eulàlia _ No... em sap greu, però no l'he vist mai treballar. En canvi, a vostè li he llegit bastantes coses! Estic confosa: trobar-me de cop i volta entre tanta gent important!

Garriga La gent important són els que fan que els altres s'ho creguin. I, no es pensi, costa bastant! Sort que comencen per creure-s'ho ells! Oi, Batllevell?

Batllevell Si no ho fèssim així ¿qui ens hi prendria per importants? Però, ja ho veus, la senyoreta no m'ha vist mai treballar!

Garriga Millor! Així té la il·lusió que ets encara millor del que realment ets! (Transició) Es dir, que el seu amic _ amic, oi? _ Pere Julivert és aquí, i que és el guanyador del Premi Robert. Pere Julivert! Fa gràcia de saber que existeix un home que s'ho digui!

Eulàlia _ I ara! Per què? Troba que el nom és ridícul?

Garriga No! Però...

Escena novena

TAS-209 (22)

Baldiri, Eulalia, Garriga, Batlle, Cardona, Julivert

(S'obre la porta de la dreta i entren Lleó Cardona i Pere Julivert. Eulalia s'aixeca)

Cardona — (parlant a Julivert) ... i ja ho sap: aquí té uns amics i un diari a la seva disposició. Estarem molt contents de publicar els seus articles, si en vol fer. Ja parlaré amb l'administrador.

Julivert — ~~moltes gràcies~~. Creguí que no sé com dir-li ~~...~~ el meu agraïment. Això de trobar-me de cop davant de tantes persones que admiraran de lluny, i ésser rebut amb tanta familiaritat, i trobar tants amics i que et donen totes les facilitats...

Cardona — Miri, aquí té dues persones més que també estaran contentes de ser els seus amics, n'estic segur. El senyor Tomàs Garriga, escriptor prou conegut en tots els ordres perquè calgui ~~...~~ detallar els seus títols de mèrit. I el popular ~~actor galan~~ actor.

Baldiri (entre dents) "Prometedor ~~galan actor~~ galan jove".

Cardona — Com? Bé, el senyor Andreu Batlle, si és que cal presentar un home que cada dia, ~~...~~ de dalt de l'escenari o del llenç argentat fa riure i plorar milers d'espectadors (A Baldiri) Es així, com es diu oi? "El llenç argentat"? (Baldiri remuga entre dents.) Tinc el gust de presentar-vos el senyor Pere Julivert, que és la revelació del dia: ja deveu saber que el jurat del Premi Robert, que jo tenia l'honor de presidir, li ha donat a qui ta tarde per majoria de vots, a la novella "El dolor dels altres".

Garriga — ~~No ...~~ Sí, ja ho sabia. (sarcàstic) Moltes gràcies, Cardona. Son un

bon amic.

Cardona. Jo? (Fent-se l'ignorant.) Bé m'ho penso.

Garriga – No, ho saben. (què, és molt bona, la novella? Perquè suposo que la deveu haver llegida.

Cardona – Era del jurat, veiam!

Garriga – No vol dir res, ~~?~~ això!

Cardona – Doncs sí, l'he llegida i he trobat que "aquesta" era una bona novella.

Batlle – ~~"El dolor dels altres"! Es un títol suggeridor.~~ (a Julivert) El felicito pel seu èxit. "El dolor dels altres"! Es un títol suggeridor. Pot dir-nos què representa?

Julivert – Es difícil d'explicar-ho.

Eulàlia – Sí, home, explica'ls què has posat a la teva novella.

Garriga – Crequi que estem amb moltes ganes de conèixer-la ... i admirar-la.

Cardona – Si vol que els l'expliqui jo? Així es convenceran que l'he llegida i que he pogut trobar la mereixedora del Premi. No m'hauria estranyat gens que l'hagués escrit un dels nostres literats consagrats. Ha estat una agradable sorpresa trobar-me amb un autor inèdit. I una satisfacció d'haver contribuït a descobrir-lo i a premiar el seu mèrit.

Garriga (lleument sarcàstic, com ere les anteriors rèpliques) Mi a faig càrrec: una veritable satisfacció!

Cardona – Si m'ho permet, doncs, procuraré d'explicar-ho. (S'anemen: Eulàlia i Julivert al divan, Batlle i Garriga a les butaques i Cardona en una cadira, davant d'ells).

Julivert – Sí, faci'm el favor. Vostè ho dirà molt millor que jo.

TAS-209(24)

Cardona – "El dolor dels altres"! La novel·la vol dir això: que per molt que la nostra fortuna o les circumstàncies de la vida ens posin al cobert de ~~la~~ ~~desgràcia~~ del dolor, de la misèria, dels sofriments dels altres, tots en duem la responsabilitat, i ~~son~~ en compartim les angoixes. (A Julivert). No és això?

Julivert – Sí, sí. Vostè ho explica molt bé.

Cardona – I el protagonista de la novel·la és un xicot que comença la vida amb totes les comoditats, i que després, per un cop de la sort, ~~se li~~ perd pare i mare i la posició que ocupava en la societat.

Eulàlia – Igual que en Pere.

Cardona – Aleshores ha d'interrompre els seus estudis, i posar-se d'aprenent a un taller. Ha de deixar el pis confortable on vivia i anar-se'n a arrecerar a l'hospitalitat d'una parenta. I fa l'aprenentatge de la vida a l'escola amarga del dolor.

Eulàlia – Es la vida d'ell, d'en Pere. La seva infantesa, els seus primers anys.

Cardona – Però aquest canvi sobtat, aquest enfonsar-se tot de cop en la duresa d'una existència ~~de la vida~~ miserable, l'escer tractat com un escarràs al taller, el passar gana algun dia, i anar sempre curt de son i prim de roba, tot això fa que aquest xicot es torni amargat, que perdi tota la il·lusió, que odii la vida i els homes...

Eulàlia – Com era ell, quan vaig conèixer-lo.

Cardona – Fins que un dia, comprén el dolor dels altres. Topa amb la realitat d'aquest món, que fa que ell no sigui una excepció, i es sent solidari amb tota la misèria i els sofriments dels homes.

Julivert – Perdoni. Es que aquell pobre xicotet, fins aleshores, ha viscut fical a dintre

TAS-209(25)

d'ell, quan era ric com quan s'ha tornat pobre, i prenia la riquesa d'abans com una cosa natural i la pobresa d'aleshores com un càstig ~~[illegible]~~ que li era reservat especialment. Però aleshores s'adona que aquells aprenents companys seus que el turmenten inconscientment no sòn dolents, sinó tan desgraciats com ell, que els obers que el volten pateixen com ell, i si tenen mal humor, és perquè han passat angúnies i privacions, i si estan contents, és perquè el sol cuit per tothom i els fa cantar com als ocells. I aleshores aquell xicotet aprèn de corrèixer a respectar el dolor dels altres, a sentir-se germà de tots els homes, a corrèixer que el món és injust i és dur. però que també és bell, i que la humanitat és mesquina i rancuniosa. però que ~~[illegible]~~ està composta de les mil misèries i els mil dolors de tots els humans, i que ell també hi és. No, ja ho veuen? No sé explicar-ho. I tant com hauria volgut poser en aquella novella tot això que sento! No ho haurè pas aconseguit, em temo.

Cardona – Si, que ho ha aconseguit. Li ho assegure. I perquè el llibre està escrit sinceramente. i perquè s'hi veu aquest afany de dir les coses tal com les sent, ens ha agradat i l'hi hem premiat.

Garriga – Felicitem, doncs, el feliç llorejat, i la seva gentil amiguete, i el jurat que ha fet aquesta notable descoberta. Amic Julivert, permeti-m'ho que us digui amic, perquè tinc molt d'interès en vostè i en la seva obra. Estic segur que és un home de sensibilitat i de talent. Em manca gent natural, com l'hi diré? Que pensin i creguin el que escriuen.

Battle – Aquesta novella no podria donar una bona pellicula?

Julivert – Moltes gràcies. Vostès sòn molt amables. (Truca el telefon)

Baldivi – (despenjant l'aparell) Digui? Si, diu que vé? Què hi farem! Que vingui! (Penja el telefon i arreplega els diaris, el pot de gomes i les tisores)

(Als altres) Es la senyora Carolina Duran, "la vostra eximia actriu", que ve a veure'ns. Ja em permetran que jo me'n vagi a fer el diari a un altre lloc. Si no, demà sortiria només amb articles savis i poesies. I el que calen son notícies! (Se'n va, carregat, per la porta esquerra)

Escena desene

Eulàlia, Garriga, Batlle, Cardona. Julivert. Caroline

Batlle – ~~Ah, sí~~! Hem dit a la Caroline que eus parés a recollir ~~ab~~ per anar a sopar junts. Suposo que no els molestarà...

Cardona – ~~Ah~~ I ara! "La vostra eximia actriu", com diu el senyor Baldiri, sempre serà ben rebuda en aquesta casa. ~~(va cap a la porta de l'esquerra)~~

Caroline (entrant.) Bona nit, tothom! ~~Gairebé he~~ Acabo de topar amb un senyor d'edat que botzinava i duia unes tisores molt llargues a la mà! M'ha fet por!

Garriga (aixecant-se i besant-li la mà) Admirada amiga, ho ha sentit mai parlar de la censura?

Caroline Ah. es ell, la censura?

Garriga – La censura moral! La que posa cada cosa al seu lloc i cada adjectiu al seu nom! No cal que li presenti el nostre director, i dia el nostre perquè estem a casa seva, en Cleó Cardona!

Cardona. Ja eus coneixem bon, per sort! (Besant la mà a Caroline)

Caroline. Bona nit, estimat amic! I aquests senyors? (per Julivert)

Garriga – M'ha tallat la paraula. Es l'home del dia, l'escriptor de demà, la revelació literària, vull dir, en Pere Julivert, autor llorejat de "El Dolor dels Altres", una novella que li farà versar líquides perles dels seus ulls di-

TAS-209(27)

vins, quan le llegeixi!

Carolina - (Allargant la mà a Julivert. Aquest no sap què fer i la hi estreny amb força) Estic contenta de conèixer-lo! Ja em durà el seu llibre! Hi encanten les novelles que fan plorar! I no fa comèdies, vostè?

Julivert - No, no ho he provat mai...

Garriga - No ho he provat mai. però ja ho provarà! Hem de fer d'aquest escriptor novell, com diria el senyor Baldiri, un gran autor. I vostè, Carolina, ens hi pot ajudar!

Carolina - Jo, poke de mi? (a Julivert, amb una mirada seductora) Per mi no quedarà.

Batllevell - Carolina, Carolina! (mig rient, mig seriosament)

Cardona - Ja ho veu, l'art escènic vol acaparar-la per a ell tot sol.

Eulàlia (timidament, a Julivert, que està extasiat, mirant-se a Carolina) Pere, Pere, potser que ens n'anéssim!

Julivert (sense fer. n'hi cas, a Carolina) Feia molt anys que l'admirava, però mai no hauria dit que poguès ésser més bonica de debò que al teatre! Avui és el dia més feliz de la meva vida.

Carolina - Em deixa confusa. cregui-ho! (Els altres riuen) Vindrà a veure'm al teatre? Hem de parlar d'això de la comèdia que vol fer. Feci un paper que em vagi bé, vol?

Escene onzene

Eulalia, Garriga, Batlle. Cardona, Julivert. Carolina, Roca
Daurella i Baldiri

Roca (entrant) El fotograf ja està a punt! Ah! deliciosa Carolina,

 ~~[illegible]~~ quine cost de veure-la! Podrà sortir als retrats, no troben? TAS-209 (28)

Julivert - Per mi serà un gran honor.

Carolina - Anava a dir el mateix.

~~Cardona - Volen passar al meu despatx?~~

Roca - Ah, Garriga! Ja hem vist que hi havia un Pere Julivert, de debó?

Garriga - Si, i per cert, que encara no m'he disculpat amb ell.

Julivert - Amb mi? Per què?

Garriga - Per haver li pres el nom. Encara que em penso que ara ja comencem d'estar en pans, oi, Cardona?

Cardona - No sé pas què volen dir. Volen passar al meu despatx, per als retrats?

Batlle - Que no s'oblidi del meu perfil! (Entren Damello i Baldiri, aquest cangat amb els estrix, que vo torne ut a collocar a la seva taula.)

~~Els altres~~ comencen d'entrar al despatx del director, per la porta dreta.)

Carolina, Cardona, Batlle i Julivert

Roca - Ja veuren quin reportatge faré d'aquest ~~[illegible]~~ autor inèdit (A Garriga) Ah! Saben quin sendònim tenia l'autèntic Julivert?

Garriga - Ell, un sendònim?

Roca - Si. Signava Gulliver.

Garriga - Veurem si té vocació d'explorador (Surten per la dreta) (Eulàlia queda arreguda al divan, inquieta i desorientada. Baldiri la veu i li diu:)

Baldiri - No vol sortir, vostè, als retrats?

Eulalia - No, No li cal mainadera, ara!

Baldiri (mig tendrament) Vagi, dona, vagi! (L'empeny suaument cap a la dreta. Torna cap a la cava taula. Damella s'ha arregut a l'altra taula i li pregunta:)

Damella - ~~Haig~~ El senyor Cardona m'ha encarregat de fer la informació del premi. ¿Com el nomenarem, senyor Sabiá, al guanyador? "Novel·liste prometedor", "~~...~~ esperança de la nostra literatura"?

Baldiri - Jove poeta, vostè no té cap experiència del periodisme. De moment, Pere Julivert, només ~~...~~ Pere Julivert.

— Teló ràpid —

TAS-209 (30)

Segon acte

L'escenari està dividit irregularment. El costat dret és un passadís dels vestidors dels artistes, l'altre, el camerino de Carolina Duran, al teatre Líric. Es una habitació menuda, recollida. On hi han ~~les coses~~ els mobles indispensables: a l'esquerra un tocador, cobert amb mussolines, amb un mirall al damunt, un altre gran mirall de peu, una cadira baixa davant el tocador, un armari guardarrobes, un gran paravent que pot servir per vestir-se al dinar, i a l'~~altre~~ drete ~~costat~~, un divan cobert de cretona, dues butaques i un parell de cadires. A les parets, cartells de teatre, un d'ells molt gran representa Carolina de bust, amb la seva signatura ampliada. També hi han retrats, d'actors, autors, etc, de diversos formats, dedicats tots ells. Damunt el tocador hi ha una rastellera de pots ~~i~~ ampolles i flascons de perfumeria. A un recó darrera el paravent hi ha, es suposa, un lavabo. Al costat del divan hi ha un llum de peu, i damunt el mirall del tocador un altre llum, ~~de~~ aquest de braç, enganxat a la paret, amb pantalla ~~[illegible]~~ rosa de puntes. Tot plegat, dóna una certa sensació d'intimitat i de luxe fàcil. La porta és ~~a l'esquerra~~, a la drete, ~~i per elle~~ entren i surten els actors

Escena Primera

Garriga. Batllevell. Cardona. Roca

Roca – Es admirable! A les cent representacions, el teatre encara està ple.

Garriga. I això que l'obra... No és per criticar en Fontanals: és bon amic de tots, ja ho sabem, i jo l'admiro en moltes coses.

Cardona – Però no trobeu mai ben fet res del que fa, ja ho sabem!

Garriga – No és pas això. Com a crític, no tinc més remei que dir el que penso de les obres que veig. Com a amic, em sap greu haver de ribentar una obra. Però tant se val! Tampoc no en fa cas ningú, de la crítica!

 TAS-209(31) En Llopart hi està molt bé.

Roca - En realitat, sort ha tingut en Fontanals de la interpretació! ~~La~~ Carolina ha fet un dels millors papers de la seva carrera, amb aquesta figura de dona ingènua i apassionada. ~~I en Llopart~~

Garriga - Llàstima de l'enfoc! Perquè el tipus és de cartó, convencional fins al moll dels ossos.

Cardona - Tot és convencional al teatre, i per molt sincer que hi vulgueu ésser, no tenim més remei que sotmetre-us a la teatralitat. Això, el públic ho sap millor que els crítics més saberuts. I poques vegades s'equivoca quan una cosa li agrada!

Garriga - Així vós trobeu que té raó el públic, de fer arribar a les cent representacions aquest rave d'en Fontanals?

Cardona - De la mateixa manera que l'any passat va fer-hi arribar la vostra comèdia.

Roca (posant-se a riure) Ja us han atrapat! ~~Els crítics no p~~

Garriga - Sí, ja ho sé, els crítics no poden ésser autors, a la vegada...

Cardona - Si no volen exposar-se a què els apliquin la mateixa mesura que ells utilitzen pels altres.

Roca - Quin cop de mitja cana, il lustre comediògraf!

Garriga - M'inclino davant ~~la raó el seny i~~ la raó i el discerniment del director del "Projector".

Cardona - No us féu la víctima! Ben bé que saben explotar els gustos del públic. I al cap de l'any, tot això són diners llargs a la Societat d'Autors.

Roca - Bé han de viure, pobres autors!

Garriga - Ah! us recordeu de "massa tard", aquella novella que tirava al Premi Roberts?

Cardona - Una cosa d'un tal Jeroni Mustra? Sí, era primeta. Algunes coses bones.

 no diré, però innocent, en conjunt. No podia ni comparar-se amb le de Pere Julivert. TAS-209 (32)

Garriga – (sec) Ara en faré una comèdia. La seva innocència potser agradarà al públic.

Cardona (fent-se el sorprés) I ara! Era vostra? Qui ho hauria endevinat?

Roca – (amb fingida innocència) Ah! no ho sabien, que era d'en Garriga?

Cardona – Si el jurat ho hagués sabut, s'hauria mirat, a carab assejar-la, suposo. Però, qui us fa signar amb tants seudònims diferents, sant cristià!

Roca – Si estic segur que vàreu donar el premi a aquell xicot pensant vos que era en Tomàs Garriga!

Garriga – Deixem-ho córrer. El passat, passat. Tampoc no vé d'un premi, i ara aquell pobre Julivert treu faves d'olla.

Roca – No ha vingut aquest verpre? Es estrany.

Garriga – Volta entorn de Carolina com una arna prop d'una espelma.

Cardona – I es cremarà les ales, voleu dir?

Garriga – En Llopart [s'escamarà] aviat. Es tan gelós!

Roca – Només en Llopart, voleu dir? (rin maliciosament)

Escena segona

Garriga, Cardona, Roca, Carolina, Ariosa

Carolina (ve pel fons del passadís, seguida de l'Ariosa.) Què et sembla, ni ha sortit bé, aquell mutis!

Ariosa – Divinament! Només la Vitaliani, als seus bons temps, hauria estat capaç de fer-lo igual! No em causaria de veure-la, en aquest paper.

Carolina – Avui el que no estava gaire feliç era ~~en Llop~~ l'Andreu, no trobes?

Ariosa – El senyor Batllevell? Ja veurà, quan s'és tan bon mosso com ell, amb

31/ deixar-se veure a les taules ja n'hi ha prou! (obre la porta del camerino perquè entri Carolina.)

Carolina (entrant) Quin ~~satisf~~ honor, tantes visites!

Garriga – Bona nit, divina! (Li bera la mà, prolongant el bes fins que ellas rient, l'aparta)

Carolina – Vagi, vagi! (allargant la mà a Cardona, que la li bera) ¿Com està, senyor Cardona?

Cardona – Encara admirat de veure la seva segona escena. Feia temps que no havia pogut contemplar una cosa tan emocionant!

Roca (besant la mà a Carolina) Suscrie totalment les paraules del meu director. Veure una actriu com vostè és contemplar un veritable miracle de l'art. (~~[illegible]~~ seguen al divan i les butaques. Elle davant del tocador)

Carolina – De l'art? Potser de la naturalesa! Perquè jo em deixo portar per una cosa que sento aquí dintre, i surt el que surt. De debò, els ha agradat? Mini que ja portem cent representacions, i que això causa. Arribes a fer mecànicament el teu paper: a riure, a cridar, a plorar d'esma.

Cardona – Era admirable, li ho juro! (L'aviora ha anat preparant uns vestits, i passa darrera del ~~[illegible]~~ paravent per a disposar-los a punt de servir.)

Carolina – Aquest senyor, (per Garriga) en canvi, no s'ha dignat venir a presenciar aquest segon acte.

Roca – Es per gelosia... Vull dir, gelosia d'autor. Li sap greu que vostè es doni tanta pena en un paper que ell no ha creat...

Cardona – ...! que troba que no està a l'altura dels seus mèrits.

Carolina – Deixin-lo defensar a ell, pobret!

Aviora - Quan vulgui, senyoreta.

Cardona (aixecant-se) Bé, jo m'en vaig, perquè encara haig de passar pel diari. Vens, Roca?

Roca (mateix joc) ~~Tant~~ Sí, vine amb vós. Vull afegir un parell de quartilles al meu reportatge sobre el crim del carrer d'Aribau.

Cardona - Confio que en Garriga sabrà sincerar-se de la seva acusació. Ja és prou elogüent, quan vol. Bona nit, Carolina. Adeusiau, Garriga.

Garriga - Bona nit. Cardona. Gràcies de la defensa.

Roca - Bona nit, admirada Carolina! (Surten per la porta i s'allunyen pel passadís, conversant)

Escena Tercera

Carolina. Garriga, aviora

Carolina (acostant-se a Garriga) Què tens? No dius res.

Garriga - (fent un gest per designar l'aviora, que està darrera el paravent) Què vols que digui? No tinc un moment per venir-t. Quan no és en Llopart, és en Batllevell, o són totes aquestes visites. Mai no estàs per mi...

Carolina - Encara voldries que ho estigués més? En Josep comença ~~de tenir~~ a estar gelós de tu, n'estic segura. No puc comprometre'm més. ~~L'An-~~

Garriga - I l'Andreu?

Carolina - Ell rai! En Llopart no n'ha fet mai cas. Les cores que passen entre bastidors, entre gent de les taules, per ell no compten gaire. Tot queda a la família.

Garriga - Mentre que jo sóc de fora.

Carolina - De fora? No, tu ets l'autor d'èxit, que pots fer uns papers on ells es lluèixin. Però ~~també~~ ells saben que, si volen, poden enfonsar-te una obra. I tu també ho saps.

Garriga - I tant com ho sé! Però sé que mentre pugui comptar amb tu, tot anirà bé. Ets meravellosa! De vegades em faig creus que d'una doneta com tu pugui ~~sortir tant~~ brollar tanta passió, tanta emoció; que pugui encarnar d'una manera tan perfecta tots els estats d'esperit, tots els caràcters, i ésser la ~~dona~~ noia innocent, i la seductora, i la mare trasbalsada i l'esposa cogneta, Julieta i Lady Macbeth, Maria Rosa i Nausica.

Carolina - Fill meu! El teatre és això. Es el nostre ofici, ficar-nos a la pell dels personatges.

Aviosa (treu el cap del darrera el paravent.) Potser que vingués, anyoneta. L'entreacte no és gaire llarg...

Carolina - Ara vine. (passa al darrera del paravent. on va canviantre el vestit, ajudada per l'aviosa, i va parlant.) I aquell xicot mecànic, que no l'has vist?

Garriga - Qui? En Pere Julivert? Encara en vols més, ~~de gent~~, d'homes, al teu rònec? (~~Ell~~ Encen una cigarreta)

Carolina (rient) Ara ets tu el gelós? Em fa gràcia, aquella innocència sera. No ha vist el món per un forat, ~~i això del prem~~

Garriga - Tenir el premi aquell li ha fet voltar el cap.

Carolina - Més encara, veurés entre mig de tantes persones que ell s'havia avesat ~~a veure de llunyi~~ a admirar de llunyi. Quan parla de tu, o d'en Fornells, o d'en Fontanals, creu que ~~fa gràcia~~ ho fa amb una reverència i amb un entresiasme! Per ell tots son uns grans homes...

Garriga – I tu una gran dona, l'actriu famosa, l'encarnació de totes les figures llegendàries que ha sentit anomenar i que mai no ha vist: Sarah Bernhardt, la Patti, la senyora Guerrero, de les dones fabuloses del cinema, Greta Garbos i Marlènes i Joan Crawfords. què sé jo!

Carolina – ¿I vols que això no em faci il·lusió? Estem acostumades a rebre de lluny els aplaudiments, a sentir sempre entre el públic i nosaltres la barrera de la bateria, la conxa i l'orquestra... I quan pots ~~sentir~~ escoltar paraules directes d'admiració d'un que no és amic de la casa, ni autor, ni col·lega, tots més o meys interessats, em sembla que val la pena que ho aprofitis.

Escena quarta

Carolina. Garriga. Llopart, aviosa

Llopart (ve pel corredor i entra, sense trucar, al camerino) Hola, Garriga! ¿Què, Carolina, què t'ha semblat del meu segon acte? (S'arreu a una butaca)

Carolina (del darrera del paravent, encara) Magnífic! L'escena amb la Roura, sobretot, ha estat perfecta.

Llopart No, em penso que encara tenim obra per dies. En Fontanals està entusiasmat.

Garriga – Ja té motius, ja. Hauríem vist quina companyia li hagués fet durar cent representacions la seva obra. Si no arriba a ésser per la Carolina i vós, estic segur que ~~a les~~ al cap de quinze ~~[illegible]~~ funcions ja era a l'aigua.

Llopart – Sí, perquè ~~en Batllevell~~ l'Andreu, tampoc no està gaire encantat. Jo prou li ho dit, però no en surto. Em fa aquell paper de metge com si fos un dependent de merceria. I les pretensions, que té!

Garriga – En Batllevell té la sort de la seva presència física, i que és jove.

Llopart (vexat) Jove! També en soc jo, de jove! (reprenent-se) Vaja, vull dir relativament jove, com ell! I això de la presència física, si volen dir per la cara... Quatre nenes beneites que s'enamoraran d'ell, quan el vegin retratat. Però, parlant, accionant... Oi, Carolina?

Carolina - Es clar que sí! Tu et, jove, també. No es pot comparar.

Llopart (entestant-se) Oh, no es pot comparar! Es clar que no! Perquè la cinema es pensa que toca el cel amb les dents. Es a les taules, on s'ha de veure el valor d'un actor!

Garriga (per desviar la conversa) I la Mercè Roma, trobo que en aquesta obra ha trobat un paper molt ajustat per ella.

Carolina - Vaja! No diguis aquestes coses! Tu sí que ho trobaries tot bé! La Mercè només serveix per papers de marmanyera.

Garriga - Potser sí. Però en aquesta obra, em sembla que sé'n surt prou bé.

(Un silenci. Carolina surt del darrera el paravent, ja vestida per al tercer acte, amb un vestit de nit, molt escotat. L'avioso surt també, i endreça unes robes.)

Llopart - Us tutejeu? No m'hi havia fixat, encara. (A Garriga)

Garriga (amb un somriure forçat) Oh! de vegades...

Carolina - (ancient-se al dent del tocador) En Garriga és un bon company i de la casa. Hi ha prou confiança...

I què diu, en Fontanals? Es estrany que no hagi vingut.

Llopart (fent un visible esforç per reprendre el tema) Ah, sí! El tinc al camerino. Volia agafar-me de sorpresa. Té moltes pretensions. Diu que ha fet una altra comèdia tan bona, i vol que inaugurem la temporada ~~de primavera~~ vinent. Però vol que li assegurem un mínim de cent representacions, i una bestreta de cinc milpesetes.

TAS.209 (38)

Aviora – Si ~~[illegible]~~ no en necessiten més...

Caroline – No, ja te'n pots anar. ~~Madrona~~ Aurora. (~~Ella~~ L'aviora surt i tanca la porta. Es queda escoltant una estona, interessada pel que pot dir-se entre els tres. Al cap d'uns moments arriba Julivert pel passadís, i ella s'aparta de la porta.)

Garriga – Trobo que, realment, són massa pretensions. Si jo es demanés la meitat de tot això, m'engegarien a passeig.

Llopart – Ai, us engegaria...

Aviora (a Julivert) Si, ja pot passar, ja. La senyorete Caroline ja està vestida. (se'n va cap al fons de l'escenari

Escena cinquena

Caroline, Llopart, Garriga i Julivert

Julivert. (Obrint la porta) Es pot ~~passar~~? entrar?

Garriga (agafant-se a aquella diversió que es presenta) Endavant, Julivert, endavant!

Caroline. (allargant li la mà) Estic content de veure'l! Estava al teatre?

Julivert – Tot al verpre! I m'he extasiat una vegada més davant del seu art. (~~després~~ li agafa la mà, i després d'una vacil·lació visible, l'hi besa)

Caroline – Massa amable! Coneix en Llopart?

Julivert – Fa molts anys que l'admiro també.

Caroline – Josep, aquest senyor és el guanyador del premi de novella. Es dia Julivert, Pere Julivert, oi? Un gran escriptor, n'estic segura.

Llopart – Encantat de conéixe'l (hi allarga la mà)

TAS-209(39)

Julivert – Ara sóc jo que haig de protestar del seu excés d'amabilitat.

Garriga – No us feu el modest, Julivert! ~~Ja sabeu~~ Tot un jurat de gent entera us ha consagrat gran novelliste, ja ho sabeu.

Julivert – Però no sé encara què dirà el públic, ni la crítica. ¿Què pot pesar el meu llibre, quan al món se n'han escrit tants i tant bons?

Llopart (protector) ¿Es dir, que vostè escriu? I d'ofici, què fa?

Julivert – Era... nó, sóc mecànic.

Garriga – Però, és clar, després de tenir un èxit així, qualsevol torna a agafar la llima i ~~les~~ alicates!

Carolina – Jo li dic que provi fortuna al teatre. ~~Pe~~ ¿Ja té pensada una comèdia?

Julivert – No ho sé... Trobo tan difícil fer moure els personatges, fer-los entrar i sortir.

Garriga – Les portes! Tot el secret del teatre està a saber fer obrir i tancar les portes. Jo m'he trobat amb haver de renunciar a personatges de drama perquè no sabia com fer-los entrar a escena.

Julivert – I els diàlegs! Fer que aquella frase que ha de colpir el públic en un moment donat, ~~fari~~ arribi fins ~~ell~~ als espectadors i faci efecte!

Llopart – Sí, potser sí que és difícil, però també és la millor cosa del món. He tingut contratemps, enrabiades, disgustos, en la meva vida d'actor... No tot són sempre èxits ni guanys... Ti equivoques sovint, perquè el públic sempre té raó... Però quina satisfacció, poder ~~de sentir~~ arrencar els aplaudiments de la gent! Quina satisfacció, sentir-se l'intèrpret d'un pensament, el portaveu d'una idea, l'home que encarna una figura característica d'un passió o d'un vici, l'heroi o el monstre! Faci teatre, jove, faci teatre, creguí'm. (Aixecant-se) Me'n torno al meu camerino. (A Garriga) Haig de veure com em tres de sobre en Fontanals... o si m'hi conformo. Volia parlar amb vós, però no sé...

Carolina – En Garriga té una comèdia molt bona, n'estic segur. Podríem començar la temporada amb ell.

~~Alopa~~ Garriga. La tinc a la vostra disposició, ja ho saben.

Alopart – Podríem, és clar... Bé, ja en parlarem. Venim-me a veure... Al meu camerino, entenen? Passi-ho bé, jove. (Surt)

Escena Sirena

Carolina, Julivert. Garriga

Carolina – (que està maquillant-se, de cara al mirall, es tomba cap als dos homes i diu:) Què els passa? No diuen res? Cartí'm coses. Julivert. Què fa aquella amigueta seva? Com es diu? Ara no mé n recordo.

Julivert – Eulàlia. Però...

Carolina – Fertegen, oi? No em digui que no, que només calia veure-li la cara, aquell dia, mentre el retratavem a vostè, al meu costat!

Julivert – Doncs cregui que entre ella i jo no hi ha ni ha hagut mai res més que una bona amistat de veins. Gairebé de germans, diria.

Garriga – Són aquells amors blancs que ni els mateixos protagonistes destrien. "Le vert paradis des amours enfantines", aquell verd paradís que cantava Baudelaire, quan estava cansat i fastiguejat de les seves dones damnades! Però potser no coneixen Baudelaire, vós.

Julivert – (amb simplicitat) No, i em sap greu. Desconec tantes coses! Em manca de llegir tants llibres!

Garriga – Si la nostra encisadora amiga no ~~vas~~ hagués de tractar de pedant, citaria un altre gran poeta francés que posava com a símbol de l'enuig de veure l'haver llegit ja tots els llibres! Es una gran cosa, creien-me, tenir encara il·lusió ~~[illegible]~~ de llegir-ne algun.

TAS-209 (41)

Carolina. – En Pere és jove, encara. ¿Oi que em permet que li digui Pere? Jo, quan faig amistat amb algú, ha d'ésser amb tota confiança. No pue sofrir els encaraxaraments. ~~Dig~~ M'ho permet?

Julivert – Es clar que si que l'hi permeto!

Carolina – Digui-m Carolina.

Julivert – Carolina! (Li pren la mà en un impuls irresistible i la hi besa)

Garriga – (aixecant-se) Amic Julivert, veig que no us calen pas les meves lliçons. Saben perfectament anar pel món. Us felicito.

Carolina – ¿Per què?

Garriga. – Per tot. I ara, em dispensarà que els deixi. Haig d'anar a parlar amb en Llopart. Els afers són els afers... Ja tornaré, però. (obre la porta i surt al passadís.)

Carolina. (s'aixeca i va cap a la porta) Tornàs! (a Julivert) Em perdonarà un moment? Ara em recordo que haig de fer li un encàrrec... (surt al passadís)

Garriga. – Què vols?

Carolina – (en veu baixa) Escolta, ja has sentit a Josep. Pel teu interès, convé treure-li ~~les sospites~~ del cap aquella sospita. Que no pugui arribar a creure que entre tu i jo hi ha res.

Garriga. Pel meu interès? I el teu, doncs?

Carolina. – El meu! No veus que el tinc massa lligat perquè gosi plantar-me cara, a mi! Però a tu et podria fer mal.

Garriga. – I doncs, què penses fer?

Carolina. – Ja ho has vist, (assenyala el seu camerino) Aquest em servirà per a això. Tu, ves a fer una mica la cort a Llopart. Es com una criatura. Quatre afalacs i

 el tindràs tu. Sempre que no s'obstini en les seves sospites... TAS-209(42)

Garriga. — Bé, ja hi vaig. dares. M'estimes, Caroline?

Caroline. — Sí, no... què sé jo! Ja ho sabs, que t'estimo. Faria aquestes cores, si no t'estimés?

Garriga. — (mateix joc) Què sé jo! (s'allunya cap al fons. Caroline ~~[illegible]~~ entra altra vegada al seu camerino i tanca la porta.)

Escena Setena

Caroline. Julivert

Julivert (mentre ha durat la breu conversa dels dos amants, s'ha aixecat i ha anat admirant tímidament els retrats de les parets, llegint les dedicatòries, etc. En sentir de nou Caroline, es tomba cap a ella, i diu:) Creguí que si m'haguessin dit fa uns mesos que podria entrar algun dia a la seva intimitat, veure aquests mobles, aquests retrats, aquestes parets que han estat testimoni dels seus èxits i de les seves nits de triomf, ~~no m'ho~~ hauria ~~creguit~~ dit que era impossible!

Caroline (molt tendrament.) I no obstant, ja ho veu, els impossibles de vegades es realitzen. (Ha tornat a seure al davant del tocador, i va maquillant-se sàviament — millor dit, fent uns retocs invisibles al seu maquillatge. Pel mirall, sense tombar-se, va seguint el joc de Julivert. Aquest es posa al seu darrere.)

Julivert. — ~~I vostè em diu Caroline~~ Per mi és com un somni: estar aquí, al seu costat, sol amb vostè, nomenar-la Caroline, sentir la seva veu, que no es dirigeix a mi com a un espectador, com a uns de tants milers d'éssers anònims que l'estien en la foscor de la sala, sinó directament; que no diu les paraules d'un drama o d'una comèdia, sinó les que li dicta el seu cervell...

Caroline. (es tomba cap a ell.) O el meu cor. ¿O bé vostè és d'aquells que es pensen que la gent de teatre no tenim cor?

Julivert – ¿Com podria pensar-ho, de vostè? ¿De vostè que ha estat per mi cordial, tan simpàtica, tan afectuosa?

Caroline – Afectuosa, li ha semblat? Tinc fama de capritxosa, d'inconstant. Bé l'hi deuen haver dit.

Julivert. – No, no m'ho han dit, i si m'ho haguessin dit, tampoc no ho creuria.

Caroline – Si, diuen que soc allò que en diuen "una dona fatal", sap? Vostè no va al cinema? No ha vist aquelles vampiresses que destrueixen la felicitat de les llars? (Esposa a riure) No sé pes què li dic això! Si jo ho ha vist, vostè, com soc jo, de debò!

Julivert. – No ho sé. En vostè ha vist una dona – ~~la dona~~ que ho era tot a la vegada: la mare que gairebé no vaig conèixer, la germana que mai no ha tingut, la muller que no sé si tindré mai, ~~la mivia ideal~~ la promesa càndida, la mivia ideal, totes les dones en una sola, amb la seva bellesa, que és la de les grans enamorades i de les grans pecadores i les grans santes!

Caroline. – Una dona de teatre, una actriu!

Julivert. – No: la Dona! (Seu en una cadira. prop d'ella) (no sé si ara somnio, o si és un vi de vanitat i de supèrbia que m'embriaga. Però em sento feliç d'estar al seu costat, feliç de sentir que vostè em tracta com a un amic, feliç de veure que aquella cosa que em semblava un impossible, ara és una realitat!

Caroline – Ja li he dit que no s'havia mai de creure que res no sigui impossible. (es sent un timbre. prolongat.) (mivi: la servitud dels artistes. ~~Torna~~ a comença un altre acte. Haig de tornar a posar-me a la pell d'una altre dona, ~~i plorar~~ (S'aixeca.) Però vostè i jo hem de parlar molt. M'ha ~~de parlar~~ d'explicar mol-tes coses de vostè, de la seva vida, dels seus projectes...

Julivert – Tot el que vulgui. Soc un llibre obert, jo!

Caroline. – M'agradaria veure'l al seu ambient, a casa seva, allà on ha viscut i sofert,

als llocs on ha escrit el un llibre.

Julivert – Vingui un dia! Per mi seria la més gran satisfacció que pogués donar-me.

Carolina. – I aquella amiguete de vostè, com s'ho prendria? (riu davant de la confusió de Julivert.) Escolti, si novel anar a la sala, esperi-m aquí. Tinc ara una escena curta i no torno a sortir fins al final de l'acte. Podrem tornar-nos a veure. (Tol sortint) Hem de parlar!

(Julivert va fins a ~~l'escena~~ la porta i la veu allunyar-se pel passadís. Torna cap a dintre i encén una cigarreta, abans de tornar a seure, trasbalsat. Pel fons del passadís sort Battlevell, que ~~tot~~ topa amb Carolina. L'agafa familiarment pel braç i surten plegats cap a l'~~esquerra~~ fons, en direcció de la sala.)

Escena Vuitena

Julivert. Llopart, ~~[illegible]~~

Llopart (arriba ràpidament pel passadís i entra. cause tocar, al camerino de Carolina. Va vestit per al teatre: smoking); on és Carolina? ~~no és aci~~

Julivert – (una mica sorprès) No, senyor Llopart. Ha hagut de sortir a escena.

Llopart – Ah, sí! Esclar, és la seva escena... I vostè, què hi fa, aquí?

Julivert (confós) Ha estat ella que m'ho dit que l'esperés...

Llopart. – Sí, sí, ho comprenc... (una pausa) Dispensi.

Julivert. Jo? De què l'haig de dispensar.

Llopart. – De tot, de la meva entrada, del mento... (encén una cigarreta i entra nerviosament unes pipades. S'asseu a una cadira.); Ha estat mai enamorat, vostè?

Julivert. – Enamorat? No ho sé... Sí, potser sí, alguna vegada, de més jovenet. ~~[illegible]~~

Llopart. – Molt enamorat?

Julivert - Eren coses fugaces, de ~~jo~~ noi. Amors que no passaven de la superfície, de la pell.

Llopart. - No en digui mal, de la pell! Es molt bonic parlar del cor, dels pensaments, de tots aquests grans sentiments que surten a les comèdies. Però la pell, és la que lliga! La pell, i la carn, i els sentits! (Fuma)

Julivert (sense saber gaire què dir) Potser si; ja deu ésser això, ja.

Llopart. - Com diu? Ah, si! Deia que vostè no ha estat mai enamorat de debò, oi?

Julivert - No. potser no.

Llopart - ¿Ja sap que Caroline Duran és la meva amiga?

Julivert - (en veu baixa, i detallant les sil·labes, sobtat.) La seva amiga?

Llopart. - Si, la meva amiga, la meva amant, la meva dona, com vulgui! La meva dona ben bé. potser no. Davant de la llei és una altre, que voltà per aquests mons de Deu, fent comèdia com jo. Tant se val! Caroline és la meva amant. Tot m'ho deu a mi! Sóc jo qui l'ha feta l'actriu que avui és!

Julivert. - (anguniat, per dir alguna cosa) Una gran actriu! ~~[illegible]~~!

Llopart. Una gran actriu! Es cert! I sóc jo qui l'he enseruyada a viure, a vibrar, a sentir l'amor, a ficar-se a la pell de les grans enamorades, a mostrar-se gelosa i violenta i coqueta! (una pausa) I coqueta!

Julivert - (esforçant-se per desviar la conversa) Realment, és prodigiosa la manera com si-dentifica amb els personatges que interpreta!

Llopart. - (~~amb~~ veu sorda, sense ~~[illegible]~~ escoltar-se'l ni mirar lo tan solo.) Estar enamorat d'una dona, tenir-la tera, i sentir que se t'escapa de tu, que quan la posseeixes el seu pensament fuig de tu i en cerca un altre; saber que l'ha trobat, un i un altre, i un altre! Es clar, et fas vell, elle és jove... (com si s'adonés de Julivert) Ella m'estima, ja ho deu saber, vostè.

TAS-209(46)

Julivert. – (desconcertat) Ella?

Llopart. – Si, Carolina! N'hi ha molts que la volten, que voldrien apartar-le de mi. ~~que~~ Es fan illusions que se'n sortiran. Es clar, ella somriu, fa bona cara a tothom... Però ella és meva, i no pot ésser de ningú més. (Fuma nerviosament.)

(Hi ha un llarg silenci. Julivert no sap quina actitud prendre.)

Julivert. Trigarà molt?

Llopart. Eh?

Julivert – Vull dir si trigarà molt a acabar l'escena aquesta.

Llopart. L'escena on ella surt? (Es tren el rellotge) ~~Deu~~ minuts, encara. No, no se'n vagi! Esperi-la, si ella l'hi ha dit. No se l'ha de contrariar.

Julivert. – La seva creació del paper d'avui és inoblidable! I vostè, també... Vostè és un gran actor tràgic.

Llopart. – (afalagat) Tràgic i còmic... Jo ho va dir, fa anys, un crític francès que em va veure treballar: com el gran ~~Cop~~ Coquelin, va dir-me. No m'ha vist en "L'ombra"? Ni en els "Espectres"?

Julivert. – (denega tímidament, amb el cap) No havia pogut anar gaire al teatre...

Llopart. – Mal fet, mal fet! El teatre és l'escola de la vida. No hi ha cap altre espectacle que pugui comparar-se-li. N'ha dit que vostè és escriptor, oi? ~~[illegible]~~?

Julivert – Escriptor... fins a cert punt.

Escena Novena

Julivert, Llopart, Merè

Merè (que ha arribat pel passadís, vestida també de ~~[illegible]~~ nit, per a sortir a l'escena) Entra, després de trucar.) Ah! ~~Et~~ aquí, Josep?

Llopart. – Entra, si. Em buscaves?

Merè (adonant-se de la presència de Julivert.) Si, però...

Llopart (que ara està de mes bon humor) Seu, seu. ¿Ja has acabat l'escena? Ha sortit bé?

Merce. – Si... Però... (declama)

Llopart. Hauré de preparar-me per a anar-hi. Aviat deurà tocar-me de sortir. "La nit és mala consellera dels enamorats". (a Julivert) No trobà que aquesta frase fa bonic?

Merce. – Escolta, Josep, volia dir-te que...

Llopart. – (sense escoltar-la) No hi ha dubte que en ~~Claudi~~ Fontanals ~~[illegible]~~ sap manejar el diàleg... Les situacions... no diré que les situacions... (a Julivert) No trobà, vostè?

Julivert. – Si, potser si. Encara que jo no sóc bon jutge.

Llopart. Es clar! S'ha di haver viscut en el teatre com jo... (A Merce) ¿Què deies?

¿L'escena ha sortit bé, m'has dit? ¿Han aplaudit el teu mutis?

Merce. – (esclatant) Precisament volia dir-te que ja en tinc prou! Semble que ho facin expressament! Semble que s'hi encantin tots dos, en aquella escena!

Llopart. – (fent veure que no comprén) Veiam, dona, calma't! No sé pas què vols dir!

Merce. – M'han fet malbé tots els efectes! I els veiessis: es miren als ulls, s'apropen. s'estrenyen les mans. Un veritable duo d'amor!

Llopart. ¿I no ha d'esser així? Ho marca el llibre!

Merce. Et dic que ja en tinc prou! No sóc ningú... L'Andreu em té per no res. Destrueix la meva carrera i em destrueix a mi...

Llopart. Imaginacions teves, dona!

Escena Desena

Julivert, Llopart, Merce, Garriga, Batllevell

(Garriga i Batllevell han vingut pel passadís, conversant)

Garriga. – Desengany a't, xicot. Aquestes coses artificials, ve un moment que s'els veu el llantó.

TAS. 209(47)

Batllevell – Però al públic els agrada! (Truca a la porta. En sentir les veus, Mercè que anava a replicar a Llopart, ~~[illegible]~~ s'ha contingut.)

Llopart – Endavant!

Batllevell – (en veure Llopart i le seva dona) Té, son aquí? (Per Julivert) I vostè també! No m'ha vingut a veure, estic enfadat amb vostè.

Julivert – Perdoni'm... A veure l. quan?

Batllevell – En aquesta escena del segon acte. A les dones és la que més els agrada. Es clar, és la que més em permet de lluir les meves condicions. Oi, Mercè?

Mercè – Sí tu ho dius...

Batllevell (a Julivert) La meva dona és una gran actriu, ja ho saben...! una esposa model, que sempre dóna la raó al seu marit. Oi Mercè...

Mercè – Si tu ho dius...

Garriga – Ho diu ell i ho diu tothom. Permeti'm que la feliciti per la seva creació d'aquest vespre...

~~Mercè~~ – (Aixecant-se d'una revolada) Gràcies. Vostè deu entendre-hi... No és critic?

Garriga – Rendiria les meves armes davant una dona bonica... Amb vostè, no cal.

Mercè – Perquè no sóc bonica?

Garriga – I ara! Perquè el critic més exigent no sabria trobar-li cap defecte!

Mercè – Em sembla que ja vaig sentir-li dir la setmana passada. Això...

Garriga – Vol dir?

Mercè – Sí, a Carolina. Me'n vaig al meu camerino. (A Julivert) Bona nit, ~~[illegible]~~.

~~Batll~~levell – Us coneixien, amb el ~~[illegible]~~ Jove? Es un escriptor prometedor, que

 TAS-209(48)

~~[illegible]~~ deixa aquell periodiste repatani del Projector, oi? (A Garriga) Com es diu? Ara no me'n recordo.

Garriga - Julivert - Pere Julivert.

Julivert - (Inclinant-se) Encantat, senyora.

Mercè - Perdoni si els he destorbat... en la seva conversa amb Llopart. Bona nit.

Llopart - I ara! (Mercè se'n va)

Julivert - Bona nit, senyora. Escena Onzena

Julivert. Llopart. Garriga. Batllevell

Garriga - Admirable! Quina ~~[illegible]~~ dona més admirable de vivacitat! Et felicito, Batllevell, una vegada més. Ets un home de sort!

Batllevell - (modestament) Amb això i amb altres coses, ho reconec.

Llopart - (una mica suspicaç) No n'abusis. Però, de la sort!

Batllevell - Què vol dir?

Llopart - Res. La Mercè està molestada.

Batllevell - Per la ~~[illegible]~~ escena amb Carolina, oi? Ja l'hi he vist. No s'hi enca-parri. Ja l'hi passarà.

Garriga - I doncs, Julivert, què feu?

Julivert - (neguitós) La senyora Carolina m'ha dit que l'esperés.

Garriga - (rient) La senyora Carolina! Semble que parlen d'una llevadora! (a Llopart) Abans no sortiu de non a escena, no podrièm parlar d'allò de la meva comèdia?

Llopart - (suspicaç) No he pensat res, encara - Huig de venir en Fontanals.

Batllevell - Jo crec que hauriem d'alternar... Després d'aquest èxit, una altra obra del mateix no podrie donar gaire de si.

TAS-209 (49)

Llopart. – No n'estic tan segur... I què sabem de la comèdia d'en Garriga?

Garriga – Això rai, llegim-la! (Dona un timbre)

Llopart. – Ja em criden! (Es mira al mirall) Bo, ja se m'ha desfet el ~~fat~~ color de la pell! Fa tanta calor aci. Anem al nacu camerino, que em faré uns retocs. (A Garriga) Veriu, que en parlarem. (Surt amb Battlevell i Garriga)

Escena Dotzena

Carolina, Julivert

Carolina (arriba pel fons, pel costat invers on s'han anat els tres homes. Entra al camerino, quan Julivert, neguitós, estava a punt d'anar-se'n.) I ara, que se n'anava?

Julivert – Perdoni m.

Carolina (~~que~~ S'asseu al tocador i es mira al mirall tot segut, tombantse) Sense esperar-me? S'ha avorrit molt? Segui, home! (Li signa la cadira del costat de la seva)

~~Juli~~

Julivert – No ha tingut temps. Sempre ha tingut companyia.

Carolina. Companyia? Diu?

Julivert – El senyor Llopart, el senyor Battlevell, la seva muller...

Carolina (rient) Tota la companyia, ja ho veig! I què li han dit?

Julivert – Coses que més m'hauria valgut no saber-les.

Carolina (es tomba cap a ell) Pere! I s'ho ha cregut?

Julivert (confús) Jo...

Carolina – ¿Ha sentit plényer-se a Llopart, potser? ¿I no ha endevinat tot el feix d'egoisme masculí, de gelosia d'actor que hi havia en les seves paraules?

Julivert – El l'estimo, Carolina!

TAS-209 (50)

Carolina - Potser si! Mi estime. I què? Haig d'ésser tota la vida la seva joguina? ¿Tota la vida haig de continuar fent-li de serventa? Esclava dels seus capricis i dels seus sentits? Creu potser que no tinc dret a sentir i ~~a pensa~~ a pensar pel meu compte, jo? Jo també en tinc de capricis! (riu amargament) Ja li he dit abans que era una dona fatal, jo!

Julivert - Carolina, creguí que si jo pogués...

Carolina - I si un dia trobo un home que em sembla digne del meu amor, un home que és pur de totes les ficcions i les hipocresies del teatre, ¿no puc donar-me a ell?

Julivert - Carolina! Tot el que jo sóc, tot el que vale està a la seva disposició! No vull, no puc jutjar-la! Però jo sóc tan poca cosa!

Carolina - Poca cosa! I té la major riquesa, que és la joventut i l'entusiasme! Jo em creia que els homes del poble, els treballadors com és vostè, no s'aturaven davant de les convencions socials, que imposaven la llei de la seva voluntat a la dona que volien!

Julivert. - (Senzillament) No. Els treballadors sóm com els altres homes, quan estimem. I no somniem mai impossibles.

Carolina - ¿No li he dit abans que els impossibles es realitzaven? (Li acosta el rostre. Ell li pren les mans.) Mi agradaria de veure'l tal com és... Senzill i fort. Si, un dia vindré a cara seva...

Julivert - Carolina! ~~(Li bera les dues mans)~~ Demà?

Carolina - Potser si. (ell li ~~bera~~ les dues mans) Infant!

Julivert. - Estimada! (està mig agenollat, davant d'ella, i Carolina li té agafat el cap amb les mans. Se senten veus pel passadís i lentament es separen.)

Escena Tretzena

Carolina. Julivert. Fornells. Eulàlia

Fornells (venint pel passadís amb Eulàlia) Em penso que és per aquí.

Eulàlia – Quina sort haver-lo trobat a vosté! Primer no ena volien deixar pas-
sar a l'escenari. Després, la feina era saber on podia estar ficat en Pere.

Fornells – Sort que en Batllevell ens ho ha indicat. (Davant de la porta)
Si, aquest és el camerino de Caroline Duran. Jo vaig més aviat al de
Josep Llopart. (Truca a la porta) Vaig a fer-li la meva cort. sap?

Caroline (que segueix fent-se retocs al maquillatge) Endavant! (Fornells i
Eulàlia entren. Encara que la parella està ja separada i arreguts cadeseu a
la seva cadira, la noia es detura, interdita.)

Fornells – Bonnenit!

Eulàlia – Dispensi que hagi vingut. Venia a veure si Pere pensava tornar a
casa amb mi o no... (a Pere) com que te n'has anat i m'has dit que
tornaves de seguida (amb timidesa)

Julivert – Si, ja vine, ja vine.

Caroline – Segui una mica, senyorete. I vosté també. Fornells ¿Què, què hi ha
de nou? No el veiem gaire. Per aci.

Fornells – No sóc un autor d'èxit, jo, i no m'agrada fer-me pesat.

Caroline – Què d'in, ara! Si ja sap que jo sóc una sincera admiradora de
vosté. Què té alguna cosa de teatre feta?

Fornells – Jo? No una, mitja dotzena.

Caroline – ¿I doncs. què fa que no ens ho duu?

Fornells – El senyor Llopart ja les té... fa dos anys.

Caroline – Aixi, ja estrenarà, un dia o altre.

Fornells – Bé ho d'inen... (a Pere) I vós, ¿què d'en de bo?

Julivert (una mica preocupat per la recent escena) Jo? Poca cosa.

Fornells – Avui he estat a casa l'editor Baurès. Les reserva una sorpresa

TAS-209 (S2)

Carolina. Agradable, almenys? Les sorpresos gairebé mai no ho són.

Fornells – Aquesta ho serà, confio, per al nostre amic.

Carolina – ¿Li ha agradat la comèdia, senyoreta?

Eulàlia – (sincerament) Sí. I vostè ho fa molt bé.

Carolina. Es veu que al públic li agrada. I vostè, senyoreta, seguirà treballant?

Eulàlia – (instintivament hostil) Sí.

Carolina – ¿I acompanyant en Pere?

Eulàlia. – ¿En Pere? Sí, quan ell m'ho demana, com aquest vespre.

Julivert – Som veïns i amics de molts anys. Com a germans, oi, Eulàlia?

Eulàlia (trencant-se li la veu) Com a germans, sí...

Julivert. – (aixecant-se) Potser que tornem a la sala... Vostè ha de fer les darreres escenes de l'acte. La destorbem...

Carolina – Jare! Vostè no em destorba mai... No oblidi de donar-me aquella adreça.

Julivert. – Ah! (butxaqueja, es tuca una llibreta i un llapis, apunta alguna cosa i allarga el paper que arrenca a Carolina). ~~Aquesta~~ Aquí ho té) Carolina el pren! (el deixa, negligentment, al damunt del tocador.)

Carolina – Bé, si s'n van, bona nit. ~~A reveure~~ Passi-ho bé, senyoreta. (Allarga la mà a Eulàlia, que l'estreny.) A reveure. Pere. (Li allarga la mà, i l'home la pren com per a estrenyer la, però ella l'aixeca insensiblement fins als llavis d'ella i Pere la hi beca)

~~Eulàlia~~ – Passi-ho bé, senyora.

Julivert – Bona nit, Carolina. Adeusiau. Fornells. ¿No veniu?

Fornells – No, era quedaré a veure una estona, si la senyora m'ho permet. Voldria veure ~~en~~ el senyor Llopart. Deuré venir, oi?

TAS-209(53)

Caroline – Segurament.

Fornells – Bona nit. Eulàlia. Bona nit. ~~Pere~~ Julivert.

Cla parella surt i pel passadís topa amb ~~Llopart~~ Garriga).

Escena Catorzena

Julivert, Eulàlia, ~~Llopart~~, Caroline, Fornells, ~~Llopart~~ Garriga

Garriga ~~Llopart~~ – Bona nit. Ah! La deliciosa secretària-aniquete-mainadera del nostre jove autor! Cap a fer nones. Je?

Eulàlia – Es en Pere, que se'n vol anar.

Garriga ~~Llopart~~ – Es clar! (esclar!) Bona nit!

Julivert – Bona nit. (Garriga ~~Ell~~ mira allunyar-se pel passadís.)

Fornells. (que puna en silenci en el divan) – En Julivert és un bon xicot, molt bon xicot. Té una extraordinària ingenuïtat. Mare, potser.

Caroline – I per què m'ho diu, això?

Escena Quinzena

Caroline. Fornells. Garriga

Garriga (entrant d'una revolada, exultant.) Felicitá'm, Caroline maca! Ja l'he convencut, n'estic segur! (S'adona de la presència de Fornells i li diu) Carat, vós també sou aci? Aquest camerino realment és un dels llocs més conconeguts de la ciutat.

Caroline – Més ben conconeguts, deu voler dir.

Garriga – Ni cal rectificar! (tornant al tractant d'ivrté) Com li deia, em penso que la cosa ja està decidida a favor meu. I naugurenè la temporada!

TAS. 209 (54)

Caroline – En Llopart ho ha decidit ja?

Garriga – Em refio de vosté per acabar de convencer-lo i per treure-li del cap algunes preocupacions. ¿Ho farà, oi?

Caroline – Si tan bé m'ho demana!

Garriga – (Tafanejant el paper que hi ha dumt el tocador) Pere Julivert. Ah, sí! L'acabo de trobar. Bon xicot, eh, Fornells! (Torna a deixar el paper en lloc ben visible del tocador.)

Fornells – Ara mateix li ho deia a la senyora.

Garriga – (s'aneu a una butaca i encen una cigarreta) ¿Creieu que pot ésser un bon escriptor, però? Ja cap, Caroline, que jo li havia suplantat la personalitat, abans de saber que existís! Si, havia signat amb aquest nom inventat, alguns articles sense importància. Ell també gastava cendècim, però. No s'estava de res!

Fornells – Si, signava Gulliver

Garriga – Gulliver... Gulliver... Sortia tot com enlluernat d'aquí. Es clar, veure tanta gent important. Ja ho tinc! Ja tinc el títol de la meva comèdia!

Caroline – A veure, digui-l!

Garriga – "Gulliver i els gegants!

— Teló —

TAS_209 (55)

Acte Tercer

El pis on viu Pere Julivert amb la seva tia. La clàssica "sala pobre" del teatres, que és: abans, menjador, saló, despatx i rebedor de Pere. A més de la taula rodona de menjar, del bufet i les cadires de menjador que ocupen un lloc no ben preferent, hi ha una taula d'escriptori, molt senzilla, amb un parell de prestatges de llibres al damunt i una cadira de braços, de vímet, davant. Uns parells de reproduccions de pintures antigues - un Rafael, un Leonardo, - fan costat a dues làmines de modernes - un Picasso de l'època blava, un Manet. - Però també hi ha el tradicional "quadro de menjador", un bodegó qualsevol o un paisatge verat, oleografia o autèntic oli. A la dreta, prop de la taula d'escriptori, hi ha el balcó que dóna a la galeria. Al fons, una porta que es suposa que fa entrar ~~et~~ a l'habitació de Pere. A l'esquerra, la porta que dona al passadís ~~i a l'~~ i per on se sent que arriba de l'escala.

54 ~~tis~~

TAS-209 (56)

Escena Primera

Madrona i Joan

En aixecar-se el teló. Li ha arregut davant de la taula Joan, un company de feina de Julivert, de la mateixa edat si fa no fa. Està prenent café, que li serveix la tia Madrona, dreta al costat de la taula. Ella també s'en posa i s'asseu al davant d'ell, sense parar de parlar.

Madrona – Que si ara són comèdies, que si abans novelles o contes de la vora del foc! No sap parlar d'altra cosa! Noi, en Peret se'ns ha tornat un savi. Només pensa en els llibres.

Joan – Sempre ho ha estat, així. Quan érem aprenents tots dos, les bromes que li havien gastat, per la seva afició a llegir!

Madrona – Però és que ara no els llegeix! Ara els escriu! Te'n fas càrrec, tu, d'això?

Joan – Es clar que sí! No li ha anat pas tan malament com això! Vint mil pesetes li van donar, oi?

Madrona – Abans d'abir les va cobrar. I haig de fer li justícia. Me les va donar totes i em va dir: Tieta, guardi-me les vostè a la Caixa d'Estalvis, que jo per ara no sé què en faré.

Joan – No se n'ha gastat cap?

Madrona – Ni cinc! Jo vaig dir li: Home, bé podries fer te algun vestit, o comprar-te roba. A ell tot això tant se li en dona. Uns quants llibrots més s'ha comprat, només. Veli aquí. Allà dalt (arrenyala un prestatge) hi ha tots els seus vicis.

Joan – ¿I ara on és? Es estrany que no sigui aquí.

Madrona – Noi, no ho sé. M'ha dit que havia d'anar a comprar una cosa i que tornaré de seguida. Oh, i que si triga gaire no em trobarà. Haig d'anar a dur la feina, avui.

TAS. 209 (57)

Joan – Li he dit que no vindria al taller, avui?

Madrona – Li. Es clar, a ell no pots dir-li res, perquè està engrescat amb tot això del Premi i les coses que n'han dut els diaris. Però jo crec que si deixa l'ofici farà un disbarat. De bons ajustadors com ell no se'n troben gaires, oi?

Joan – No en falten, si haig d'errer li franc... Ara, que jo comprenc que el xicot vulgui emancipar-se. Treballar a ~~[illegible]~~ fou no és cap proporció per al dia de demà. I si amb això de l'escriure li dóna, fa bé d'explotar-ho... Ai, caral de xicot! Ja és ben especial, ja, en Peret! Un altre empaitaria monos o jugaria a futbol.

Madrona – No necessita pas empaitar les. Son elles que li van al darrera. La d'aquí dalt mateix, faria la figuereta per ell. (Se sent el soroll de la porta) Té, ja deu estar aquí. Ets tu, noi?

Escena Segona

Madrona, Joan i Pere

Pere – (entra per la porta esquerra. Duu un ram de roses i es queda una mica confús en veure el seu company) Hola, Joan. Què hi ha de bo?

Madrona – Noi, sembles el mes de Maria, amb tantes flors! Que ho de passar la processó? No ho sabia pas. (Pere deixa el ram damunt del trafet.)

Joan – Ja veuràs. He passat per aquí i com que sabia que no vindries al taller i jo haig d'anar a la muntura per allò del genoll... He pensat que podria pujar i parlar amb tu una mica... Ei, si no t'haig d'estorbar! (seguant el ram) Esperes algú?

Pere – (vagament) Psé... mistard.

Madrona (aixecant-se de taula i agafant el ram) Son molt bonigues, aquestes roses? A qui les has comprat? a la Graciete? Ja et deu haver acanat... Deixa, que les posaré amb aigua. Ei, si no te les has d'endur... Que vas a veure la xicota?

Pere (amb una certa violència) Posi les en un gerro, vol? (s'aneu davant de Joan)

Madrona. – Això anava a fer. I me n'aniré més de pressa que corrents, que això de cobrar la feina no té espera. Soi vella ja, però encara sé que la primera condició si vols que no et treguin a fum de sabatots és anar-te'n abans que facis nosa. (Surt pel fons amb el ram Joan, que ha anat prenent el café, es mira a Pere)

Escena Tercera

Joan i Pere

Joan – Esperes una xicota? Que sigui l'enhorabona! No, no t'estorbaré, jo, tampoc. Només volia preguntar-te: que has pensat en allò que vàrem parlar?

Pere – En què? Ah, en allò del garage!

Joan – Si, en allò del garage. Som tres que esperem que tu et decideixis. El meu germà, en Jaume i jo. Bé, entre tots tres, amb peres i treballs i anant a man lleu, podríem arreplegar deu o dotze mil pesetes. Tu bé deuries poder posar-ne si fa no fa igual. Potser més.

Pere. No he decidit res, encara.

Joan – Home, no és que et posi una pistola al pit. Però en Jaume té la proposició del local, i seria una llàstima deixar-u perdre l'ocasió... Si tu fallaves, què si jo, potser podríem trobar algú altre, i fent un sacrifici...

Pere – Noi, jo voldria poder-te dir que si, i ja em coneixes prou per saber que tinc moltes ganes de muntar aquest negoci amb vosaltres. Tots ens tenim confiança, i això és el que més val. Però és que, de debò, encara no he decidit què faré o deixaré de fer.

Joan – ¿Vols dir que plegaràs de l'ofici?

Pere – No ho sé. No és que no l'estimi, aquest ofici que em va costar tantes suades i tants clatellots, ¿té'n recordes? Però aquest altre que ara descobreixo és tota una altra cosa;

TAS-209 (59)

més bonica, més enlairada... Semble com si entrés en un altre món. Es un món ¿com t'ho diré, jo? un món que no pensa només en la feina i en els diners, sinó en tot de coses que no serveixen de res, però que fan bonic... ¿Saps què és, veure xicotes que ~~[illegible]~~ tenen per única preocupació fer goig i agradar els homes?

Joan – D'això en diem barjaules, nosaltres.

Pere (riu) Ui! No saps distingir! Són nines preciosos, dones que ~~[illegible]~~ ignoren que és patir o treballar i que en canvi aconseguen quan passen les mirades de tothom. Són dones com de seda i vellut, fines al tacte i dolces als llavis.

Joan – Si el món que diu és així, comprenc que el trobis millor que els tallers de la Central Mecànica. ¿I tota la feina que s'hi fa es mirar les mosses que fan goig?

Pere – No. Però allà és la intel·ligència que treballa, no la força. Es el cervell, no pas les maus ennegrides. I tot el que fas semble que dugui aquest segell de la bellesa i l'harmonia.

Joan – Amb les maus negres d'oli vas fer aquell llibre que va tenir ~~[illegible]~~ el Premi. ¿Vols dir que no el puja al cap l'éxit? ¿Vols dir que fas bé de deixar l'ofici? I ara si que en semble que ~~[illegible]~~ hem de ~~[illegible]~~ dir adéu al nostre projecte del garage.

Pere – No. No encara. Ja t'ho he dit. Vull pensar ho bé. I després, encara que jo deixés l'ofici, si us interessaven diners per a muntar el negoci, també us els deixaria.

Joan – (aixecant-se) No és pas ben bé el mateix. Demanar diners, pots fer ho amb tothom. Demanar que et facin un costat, i que sàpiques que el que t'ajuda és un amic i un home que sap de què va, n'és una altra.

Pere (aixecant-se també) Ja t'he dit que encara no sabia què faria...

Joan – Doncs quan decideixis...

Escena quarta

Pere. Joan. Madrone

Madrone (entra per la porta del fons. amb un gerro on ha collocat les roses a una mà i al'altre braç un farcell de gobe bastant gros. Va vestida a per sortir al carrer, de negre)

Escena ~~Primera~~

Julivert. Fornells. Baldiri

~~Julivert està assegut a la seva taula, amb un llibre al davant. Sona un timbre.~~ Sona un timbre.

~~timbre~~. Ell (mira el rellotge de la paret,) s'aixeca precipitadament; va a obrir. Entra hoc després amb Fornells: Baldiri. El primer duu a la mà un paquet de llibres.

Pere – Entrèu, entrèu. ~~La casa~~ El pis no és gaire gran, ja veiu la casa d'un obrer...

Fornells. – No és pas gaire més gran a casa meva. Es anys que fa que voldria canviar

TAS - 209 (60)

Què et semble? Han quedat bé, aixi, ~~bé~~! (Deixa el ram al bufet.) I jo me n'hauré d'anar. Si cobro, em penso que entraré al cinema. Què has dit que feiem, noi, al Univers?

Pere - Una de la Ingrid Bergmann?

Madrona - Que és aquella que son dues germanes! Bé, me n'aniré. Ja ho sentirem a dir què tal és. Ah! i tu diverteix-te (ul au nebot) Adeu, Joan, et quedes?

Joan - No: tambe sortiré amb vosté. (a Pere) Bé, noi, que tot es faci a fi de bé: ja ens veurem al taller. Pensa-thi.

Pere - M'hi pensaré. Ja en tornarem a parlar.

Madrona - Fins a després, noi.

Pere - Adeu, iau, tra. Adeu, Joan. (Ells acompanyen fins a la porta de l'esquerra i després va amb ells a la del pis. L'escena queda deserta un moment fins que Pere torna a entrar per l'esquerra. Primment de tot va a endreçar el ram de flors. El col loca al mig del bufet. Després de múltiples provatures. Després a n'adorna de les tasses de café de la taula i les amplega tot i s'ho endu per la porta del fons - cap a la cuina - xiulant. Torna a la sala, xiulant encara, mira el rellotge i s'arreu a la seva taula, després d'haver agafat un llibre. Torna a mirar el rellotge de la paret.

TAS-209(61)

de pis! La dona no ~~...~~ para d'explicar-m'ho: estem massa justos, els nois es fan grans, necessiten ~~...~~ una habitació per a cada un... El dia que tingui un guany extraordinari, un premi qualsevol, o un llibre que sigui un èxit veritable, o una comèdia que arribi a les cinquanta representacions, ja en parlarem!

Baldiri.- Està molt bé, el vostre pis. Molta claror, almys. A casa meva tot està fosc sempre. La dona diu que el sol es menja el tapissat de les cadires.

Pere.- Seguim, seguim. (Els ofereix cadires)

Fornells.- No estàvem segurs de trobar-vos, però hem volgut provar fortuna.

Pere.- En certa manera, una casualitat, sí. He fet festa del taller perquè esperava una visita.

Fornells. Una visita? M. ja! Estic content d'aquesta casualitat, doncs. Em fia illusió d'èrer jo mateix qui us ho duguès. (pel paquet)

Baldiri - Aquest Fornells fé encara illusions. I es plany, encara!

Fornells.- No diguen, que a vós també us ha agradat, de venir a veure Julivert! Heu renunciat, quan us ho he dit, a la vostra partida diària de xamelo.

Baldiri.- Es que sabia que dos dels meus companys de taula estaven malalts.

Fornells.- Bé, el cas és que us he dit que venia a veure el nostre amic i que de seguida us hi heu agafat.

Baldiri.- Tafanena pura. Ganes de veure com viu un escriptor novell, costat del món del treball.

~~Pere~~ Julivert. (rient) Es aquest el qualificatiu que m'ha estat ~~consagrat~~ concedit al Projectar? Ja tinc etiqueta, doncs!

Baldiri.- Ui! No corren, encara! S'han de guanyar, aquestes coses.

TAS-209(62)

Fornells (allargant a Julivert el paquet que duu) I ací teniu la millor manera de conquerir-les.

Julivert. — Què és això? (desembolica el paquet i en treu dos llibres iguals) Oh! La meva novel·la!

Fornells. — Ja us vaig dir ahir que l'editor Baurés us reservava una sorpresa. He volgut dur-vos-le jo mateix. Com que treballo a casa seva, l'he convençut que em deixés dur-vos els dos primers exemplars.

Julivert. — Pere Julivert — El dolor dels altres — Novel·la. Premi Robert 1949: Sembla mentida que pugui tenir-lo entre els dits! Es això, el meu llibre, les quartilles que vaig escriure? Es això el meu nom? Sóc jo, aquestes lletres negres que es repeteixen al capdamunt de cada pàgina?

Fornells. — Sí. Sou vós. Es aquesta la vostra obra. Ningú no l'ha vista, encara. Els llibreters no la tenen encara als aparadors. Els crítics no l'han rebuda. Els relligadors treballen encara a fer d'aquest feix de plecs impresos un llibre, un de tants milers de llibres nous com surten diàriament de les premses en el món. I aquí el teniu, el vostre fill, el vostre primer fill!

Julivert. — Vós que n'heu publicat tants? Digueu-me: ¿fa sempre tanta il·lusió, tenir a les mans un llibre vostre acabat d'editar?

Fornells. Sí. Però ja no és aquesta joia desconeguda, aquesta sensació nova que ara deu omplenar el vostre esperit. Es com amb els fills, ja us ho he dit. Tots fan il·lusió, quan vinen al món. Però cap no és com el primer.

Julivert. — Sí, deu ésser això, aquesta joia, la que t'omple l'esperit quan neix el primer fill. Sentir que la teva vida s'ha prolongat de cop, que ja no és únicament el teu cos moridor i el pensament que hi habita i que un dia es morirà, sinó

TAS-209(63)

que hi ha una altra cosa, un fill, un llibre. que perpetuen la teva carn i el teu nom! Gràcies, amics, per haver-me donat aquesta alegria tan gran! (dóna la mà a Fornells i a Baldiri.)

Baldiri. Allò que cal és que vigileu l'editor. Per poc que pugui, us estafarà. Ja teniu un contracte ben redactat?

Julivert - (distretament, mirant encara els llibres) No ho sé ... Vaig signar unes coses...

Baldiri - Després haureu de vigilar la ~~crítica~~ premsa. Fer que tornin a parlar de vós. Redacteu unes gasetilles anunciant la sortida del vostre llibre. Jo, amb això de la publicitat no hi crec gaire, si us haig d'errer franc. Potser sí que una pàgina sencera de diari pot ajudar a fer vendre sabó o tintura per als cabells... Però són ~~[illegible]~~ èxits que passen... De totes maneres. us convé que parlin del vostre llibre. Ja m'encarregaré de fer ho publicar al 'Projector'.

~~Julivert~~ Teniu raó. Moltes gràcies. I els crítics, esperar què diran del meu llibre, quines qualitats hi voldran veure, quins defectes els colpiran.

Fornells. - Els crítics! Sí... Preparau-vos a patir. Val més que per endavant penseu una cosa: aquest llibre vostre ja no us pertany, ja té una vida pròpia. És com els fills, que un cop són al món han de volar amb les seves ales. I els fills són èrrers humans, amb ~~[illegible]~~ tares i amb vicis que vós no els veieu. Perquè son el pare, i que de vegades només són l'ampliació o la caricatura de les vostres virtuts. Vós no els podeu jutjar. La passió us cega.

Baldiri - No crec que hi hagi ningú al món que trobi tan lleig el meu noi gran com jo mateix. Ni tan beneit.

Fornells - Perquè devieu desitjar que fos el més bell i el més intel·ligent de tots els homes. Perquè volieu perpetuar en ell, sublimat, tot allò que creieu que val més en el vostre èrrer. Tant cega la passió quan ~~[illegible]~~ el troben ~~[illegible]~~ millor del que són com més lleigs

del que realment han sortit.

Julivert - (pel llibre) Pobre fill meu, condemnat a lluitar amb les pròpies forces!

Fornells - Deixen-lo defensar-se! Si té alguna cosa a dintre, ja s'imposarà ell sol! I no us deixen impressionar per les crítiques que publiquin.

Julivert - Ara m'adono de les febleses del meu llibre. Hi deu haver coses que fan riure de tan innocents. D'altres, de forçades, inflades d'exageració. Els crítics les veuran, les denunciaran.

Fornells. Aquestes i altres que no heu vist. I trobaran que les ~~cos~~ pàgines que a vós us semblen més bones són detestables. I l'un us aconsellarà que una altra vegada feu un llibre més alegre. I l'altre que accentuen el dramatisme. El de més enllà trobaren que els vostres tipus són bons, però que les situacions són falses. En canvi un altre es planyerà que, amb unes situacions tan ~~bones~~ dramàtiques, hàgin posat en escena uns caracters tan falsos. Pels uns us mancarà psicologia; pels altres, el vostre estil serà pobre. Preparen-vos a sofrir! Els llibres, com els fills, donen disgustos!

Baldiri - Però els estimen encara més per això! El meu bordegàs, lleig i ase com és, em treuria tot el que volgués.

Fornells. Sí! I jo estimo més que cap altre dels meus llibres, aquell que va ésser rebentat unànimement per la crítica. Per què després reben un dia una carta d'un lector que no coneixen deres, que potser és un home sense cap educació, o una noia carrinclona, tant se val, però que us diu el ~~vostre~~ goig que ha sentit amb el vostre llibre. I això, tan senzill com és, compensa moltes de les ~~vostres~~ enrabiades que us han donat els crítics professionals. Entre aquests, no ho oblidem, hi ha gent amargada, fracassats, envejosos dels encerts dels altres... Tothom retrà la vostra novel·la amb les ungles a punt. Son el nonvingut, l'home de fora que ha forçat la ciutadella

 TAS. 209 (65)

de les lletres. Alguns us voldran protegir. No us en fiem pas gaire!

Baldiri. – La confraria està plena de germans-llops! Jo vaig deixar. fa molts anys, d'escriure per això. D'ençà que, en lloc de la ploma, manejo les tisores i el pot de goma, sóc un periodista respectable. Aquest, en canvi, continua escrivint. No sap escarmentar!

Julivert. – Però la crítica deu ésser necessària... Deuen haver-hi crítics honrats i competents!

Fornells – I és clar, que n'hi ha! Molts ho són: la majoria dels que compten. Però tots són humans, i tenen de vegades petites passions, envegdés, preferències... O bé s'equivoquen. Així i tot, són necessaris. Sense la crítica, el món no avançaria. La gent ~~[illegible]~~ amidaria amb un mateix raser el talent i la facilitat; els creadors s'abaltirien en els èxits i perdrien tot estímul...

Baldiri – Els crítics són humans... però els artistes també. Ja poden ésser il·lustres, consagrats. Ja poden fer veure que tant se'ls en dóna ~~que~~ l'opinió dels altres... Una notèta anònima, una crítica desfavorable d'un desconegut, d'un irresponsable, els fa botre. I en canvi, s'aprenen de memòria les lloances dels ~~[illegible]~~ que els són favorables. Són tots com a criatures, veli-aquí. I jo com ells... Era. Per això vaig renunciar a tota literatura. Prou disgustos em dóna la costella i el nòi! (S'aixeca) Bé, amic Julivert.× Que aquí en horabona. Sembla com si hagués anat a bateig!

Julivert – Si ho hagués sabut, hauria dit a la tia que, abans d'anar-sen, hagués fet xocolata. (S'ha aixecat també. Sona el timbre de la porta)

Fornells – (aixecant-se al seu torn.) Truquen. Deven tenir aquí la visita... Ens n'anirem.

Julivert – (una mica torbat.) Esperen-vos aquí un moment... (surt per l'esquerra)

× me n'hauré d'anar. Si nó, qui sap quines elegies farà en Daurella, en lloc de sardelles!

Julivert - Fornells - Baldiri - Eulàlia

Baldiri - Aquesta visita que espera l'inquieta molt...

Fornells. - I a vós us intriga, oi?

Baldiri - Una dona, segur!

Julivert - (des de dintre) Passa, passa, dona. Són conegut.

Eulàlia - (entrant per l'esquerra) Si no t'hagi de molestar...

Baldiri - Ja m'ho semblava, que havia d'esser una dona, la visita esperada!

Deu-la-guard, senyoreta ~~mainadera~~.

Eulàlia. - (vivament, a Julivert) Esperava una visita?

Julivert. (una mica torbat) Si... Per més tard...

Eulàlia - No vull destorbar-te gaire... Pujava l'escala i he sentit veus. Com que volia dir-te alguna cosa, he trucat.

Fornells. - Molt bé, molt bé. Nosaltres ens en aniàvem ja.

Eulàlia. - Dispensin que els hagi interromput. Com està? (Dóna la mà a Fornells.) Es veu que estem destinats a trobar-nos cada dia!

Baldiri. (a Eulàlia) I a mi, encara em tè tanta rancúnia?

Eulàlia (allargant-li la mà) Rancúnia? Per què?

Baldiri - Per allò que li vaig dir aquell dia que le vaig conèixer. Sé'n recorde?

Eulàlia. - Si... mainadera, ja no en soc. Els infants es fan grans i no necessiten carrinadors. I d'empresària, em penso que no sabria ferne.

Fornells - Hem dut a en Pere una cosa que em sembla que li agradarà.

Eulàlia. - A mi?

TAS. 209 (67)

Fornells – Si, com a-ell. Però ara si que els deixem.

Baldiri – Els periodistes som tafaners, però no ens agrada fer de dertorb.

Julivert – ¡ara! He estat molt agraït a la seva visita....

Fornells – I nosaltres molt contents d'haver la pogut fer.

Baldiri – Senyorete ex-mainadera, passi-ho bé.

Eulàlia – Passi-ho-bé, senyor periodista tafaner.

Baldiri – (anonsant-se d'espatlles) A la meva edat, rai! Adéu, Julivert. Ja en parlarem un altre dia.

Julivert – De què?

Baldiri – De tot això de la crítica i els autors.

Fornells – (a Julivert) No us hi amoïnen. Que el vostre goig, avui, sigui reuse ~~cap banya de~~ recança. A reveure, Eulàlia. L'enhorabona. (Surten per la porta esquerra Fornells i Baldiri, acompanyats per Julivert.)

Escena ~~tetuana~~

Eulàlia – Julivert

(Eulàlia es queda sola i va per mirar els llibres. Dubta un moment. Després l'agafa i el contempla un. Sent soroll i torna a deixar-lo damunt la taula.)

Julivert – (Tornant a entrar) Bé, ja s'en fora. Em creia que no se n'anirien mai.

Eulàlia – Si faig nosa, ja t'ho he dit: no facis compliments; me'n vaig de seguida.

Julivert – No, dona! Tu no fas mai nosa...

Eulàlia – ¿I allò que havia d'agradar-me, segons en Fornells?

Julivert – Ah, si! (Agafa els llibres i els ensenya a la noia) Té: els dos primers que han sortit de la fornada.

Eulàlia – (Agafant-ne un) Oh! El teu llibre!; Quina il lusió, Pere!; Què contenta

estic de veure'l, al cap davall!

Julivert - Jo també. Quan l'escrivia, no hauria mai gosat a pensar que aquest dia arribaria. "Premi Robert 1949"!

Eulàlia - I el teu nom, amb lletres tan boniques! ¿Ja l'han posat a la venda! La gent a l'arrencarà dels dits: la novella millor de l'any! La revelació literària! El gran novellista Julivert, amb el seu llibre sensacional! I les senyores que faran cua perquè tu els ~~siguis~~ dediquis el llibre! ¿Ja caps què els posaràs, quan et demanin que els ho facis?

Julivert (rient, malgrat ell mateix), ¡Què sé jo! "A la distinguida dama", "a la bellíssima senyoreta". Bé deu ésser això el que ha d'escriure-s'hi.

Eulàlia - I a mi, què m'hi posaràs? Perquè bé deuràs dedicar-me'n un, de llibre!

Julivert - Es clar que sí! Té'l mereixes més que ningú. Sense tu, no l'hauria escrit, ni l'hauria pogut enviar al Premi...

Eulàlia - I què m'hi posaràs, digues?

Julivert - Esperà't... "A Eulàlia, la meva amiga, la meva inspiradora, la meva germana"... ¿T'agrada?

Eulàlia (una mica decebuda) Sí... Molt! (allargant-li el llibre que encara té a les mans.) Me'l dediques ara?

Julivert. Si vols... (repensant-se) No, aquests no puc, ara hi penso... Demà en tindré d'altres i té'l pujaré, amb la dedicatòria ja redactada. No et deu còrrer pressa... Tu ja coneixes la novella.

Eulàlia - Sí, jo ja conec la novella. Ja sé com s'acaba i com comença. Fins m'n'ai de memòria alguns troços... (dissimulant la seva amargor) I aquests els deus necessitar per a algú altre que no la coneix...

Julivert. Sí... No, voldria donar-~~ne~~ un al senyor Tomàs Cardona.

Eulàlia - Molt ben pensat! El senyor Tomàs Cardona és el president del Jurat. I dirigeix

un diari important... Et convé estar-hi bé... ¿I l'altre, a qui el donaràs?

Julivert. ¿L'altre? (amb impaciència) No ho sé encara, a qui el donaré! ~~[illegible]~~ Potser el necessiti per algun compromís.

Eulàlia. Per algun compromís, és clar! Perdona'm que sigui tan preguntaire.

Julivert. Però tretindràs el teu demà, sens falta. Jo mateix t'i l pujaré.

Eulàlia. Sí, ja m'ho has dit... Gràcies i perdona'm, t'ho demano.

Julivert. Perdonar-te? (una mica avergonyit) I ara! Si només t'haig d'agrair coses. Els favors que m'has fet!

Eulàlia. Ja m'els has agraït prou! No hi pensis! Pensa que ara ets un home fa-mós, que estàs introduït entre la gent més important... Tens un esdeveni-dor que t'espera. ¿Qui pensa en agraïments, ni en els favors que vaig poder-te fer un dia?

Julivert. No els oblidaré mai, creu-me!

Eulàlia. Sí, et crec. (pausa) I la tia, on és?

Julivert. Ha sortit; havia d'anar a dur la feina. (mira el rellotge de la paret)

Eulàlia. (Se n'ha adonat, però fa veure que no. Fulleja el llibre) Què bonic fa de veure tot el què has escrit, en lletres de motllo!

Julivert. Sí, molt bonic... Té raó. Has dit que volies dir-me alguna cosa, quan has vingut, no? ¿Com pressa, o pot esperar? (Com prenent-s'ho de broma) No deu pas ésser una cosa tan gran com això!

Eulàlia. No, si no et vull entretenir gaire. Esperes una visita, ja ho sé. Però volia dir-te...

Julivert. Què?

Eulàlia (forçant-se una mica) Que no cal que em duguis per tot arreu, com fins ara. La gent hi fa broma: ja ho has vist amb aquell periodista vell que se n'ha anat. Et faig quedar en ridícul. Que em duguis amb tu a les redaccions i als teatres, i a tot arreu on et conviden, pot fer mal efecte.

Julivert – Mal efecte? A tu t'en fa?

Eulàlia – No... Bé, ja ho veuràs, la gent malparla. I una noia aviat està compromesa.

Julivert (sense gaire calor) Què vols que diguin de tu i jo! I a mi em semblava que et feia il·lusió de venir amb mi.

Eulàlia (amb un crit de sinceritat) I és clar que me'n feia! (reprenent-se) Però val més que no sortim més junts, creu-me.

Julivert – Si tu ho dius...

Eulàlia – Jo he estat, potser, la teva amiga, ~~la teva inspiradora~~ com tu dius. Potser t'he pogut inspirar alguna cosa del què has fet, ~~i~~

Julivert – Sí, no ho dubtis.

Eulàlia – Ja me'n sento pagada amb el teu triomfo. I amb que em diguis la teva amiga i inspiradora.

Julivert – (amb un moviment de tendresa, abraçant-la) La meva germana!

Eulàlia – (Apartant-lo suaument) Sí, la teva germana, ja ho sé. Però jo sóc el passat. I el passat només és bo per recordar-lo quan convé. No pas per tenir-lo sempre al davant.

Julivert – (S'aneu a una punta de la taula) I ara! Quines coses dius! (Torna a mirar, sense dissimular gaire, el rellotge.)

Eulàlia. – Sóc molt exagerada, ja ho saps! Però una cosa vull que sapigues: que sempre estaré disposada a ajudar-te, a servir-te, si puc. Sóc molt poca cosa: una pobra noia. Una mecanògrafa que prou feines té per sortir-se del seus malsdecap. (Provant de prendre-s'ho lleugerament); si sabessis com estan de canes les mitges i el coloret dels llavis!

Julivert. Però si et demano pa amb xocolata, com abans, quan érem petits, i jo pujava a berenar a cas a teva...

Eulàlia. Té'n donaré, és clar que sí! (s'esforça a riure) I ara me'n vaig. No vull

torbar-te més. (va cap a la porta.)

Julivert (va per retenir la, però es repensa). Adéu, Eulàlia. Fins a demà.

Eulàlia - Adéu, Pere. Fins quan vulgués.

Julivert - Et pujaré el llibre.

Eulàlia - (des de la porta) Molt bé. Gràcies.

Julivert - Dedicat.

Eulàlia - Ja m'ho has dit. (reprimint la seva emoció.) No cal que vingués a obrir, no! Ja sé fer ho jo. Conec de sobres el pis! (se'n va)

Escena ~~Vuitena~~

Julivert (sol) després Mercè Roura

Julivert ha anat per seguir la noia, però es repensa i resta arregut a l'angle de la taula. Després fa un sospir, s'aixeca, torna a mirar el rellotge, arranja unes flors del damunt de la taula, agafa els llibres, posant-los ben visiblement damunt la taula d'escriure i encén una cigarreta. En anar a seure, sent el timbre. Fa una exclamació d'espera satisfeta i s'apresta d'anar a obrir. Al cap d'un moment, torna a entrar amb Mercè Roura, que va vestida de carrer, molt elegant.

Mercè - No m'esperava, oi? Confessi-ho.

Julivert - Francament, senyora, jo...

Mercè - Era una altra persona que esperava, oi?

Julivert - La veritat, sí.

Mercè - Ja ho sabia. Però no cregui que la meva visita interromprà els seus compromisos. Ella no vindrà.

Julivert - No l'entène, senyora.... Ella?

Mercè - Sí, ella. La persona que vostè espera. ¿Vol que la hi nomeni?

Julivert - ¿Que no vindrà, d'un vostè? I com ho sap?

Mercè - Perquè ella m'ho ha dit. I m'ha encarregat que jo vingués a prevenir-lo.

Julivert – Segueixo no entenent-la, senyora. I perdoni-m que li ho digui. No la crec.

Mercè (amargament) oh! ja ho sé prou que la meva visita és una cosa incomprensible, que no té solta ni justificació de cap manera. Una dona que va a salvar les situacions difícils en què es troba la seva rival, només es veu al teatre.

Julivert – Si no m'explica què vol dir...

Mercè – Si m'ho exigeix... (Sera a una cadira) Vostè esperava aquesta tarda Caroline Duran, ¿no és això?

Julivert – No puc dir-l'hi.

Mercè – Molt bé. Fa d'home cavalleros. Aquesta espècie ha desaparegut, ja ho hauria de saber. ~~Ha passat a un altre~~ Es del passat remot. Potser al món d'on vostè se encara es ~~conreï~~ conreï. ~~Dels altres~~

Julivert – El meu món, com vostè diu, és el món de la gent que treballa i malda per guanyar-se la vida. Es un món de gent que no tenen temps ni bons aliments per a permetrés complicacions i refinaments. Però una cosa hi regna encara: la lleialtat.

Mercè – Si, vostè és un home galant. Es dels que encara creuen a l'honestedat de les dones, a la sinceritat de les paraules d'amor, a la pureza dels sentiments. Però això que li ha dit és la veritat, i vostè ho sap. Esperava Caroline Duran, i ella no vindrà. M'ha demanat que jo mateixa vingués a dir-li-ho.

Julivert – No ho entenc... Suposant que sigui veritat que jo l'esperava, si ella no pot venir, ¿per què l'ha d'enviar a vostè per dir-m'ho?

Mercè – Si. Precisament a mi, ha de preguntar-se vostè. ~~Ah~~ Anit, la seva ~~[illegible]~~ cavallerositat també devia impedir-l'hi de sentir o de comprendre les coses que jo vaig dir, oi?

Julivert. – Eren coses que no m'importaven. No m'agrada entrar en els afers dels altres, ~~[illegible]~~

Mercè – ¿I es creu que és de gust que jo em posto a aquests papers? Es creu que si no fos per ell els faria, jo?

Julivert – ¿Per ell?

71 TAS-209 (73)

Mercè. Si, pel meu marit, per Andreu. Ja el coneix, vostè.

Julivert - Perdoni novament que li digui que cada vegada l'entenc menys. Què té que veure el seu marit i vostè, amb Carolina Duran o amb les seves visites?

Mercè - ¿Però que no va endevinar, vostè, que entorn d'aquella dona giraven tres homes, i que elle els dominava tots tres? ¿No comprèn encare que vostè només va servir per a permetre-li de fer una nova comèdia, per a distreure les sospites i desviar la gelosia de Llopart?

Julivert - ¿Però vostè, i el seu marit...?

Mercè - ¿Haig de dir-li més clar, encara? El meu marit és l'amant de Carolina. Oh! ja ho sé. L'amant oficial és Llopart. Parren com a marit i muller, per als profans. ¡Quin matrimoni més unit! es diuen. Però no en fa pocs d'anys que, al marge d'aquesta unió tan exemplar, Carolina té d'altres intrigues! El meu marit és el més seguit. ¿Com li ho diré? Es el número dos, gairebé oficialment.

Julivert - Però tot això que em diu és monstruós! Com puc creure-ho?

Mercè - Pot preguntar-ho a qualsevol persona que estigui una mica al corrent de les coses d'entrebastidors. A Tomàs Cardona, a Tornells, a qui vulgui. ¿Vostè creu que si no fos que tanta gent ho sap, jo podria gosar a dir-ho així a un desconegut?

Julivert - I vostè ho consent! I encare es presta a entrar en les combinacions d'aquesta genteta! No puc creure-ho! No, no, és impossible que Carolina...

Mercè - ...sigui una qualsevol, oi? Si no ho és pas, una qualsevol! Es una gran artista, ho reconec! Es ella que manté l'èxit de la companyia. La seva bellesa i el seu art; com els moments de geni de Llopart; com el perfil del meu marit i la seva traça a fer les escenes de seducció; com la meva experiència de les taules... Per això ens tolerem mutuament. Per això ens ajudem i tot, com ara...

Julivert - No, no! Torno a dir-li que no ho crec! ¿Què té que veure vostè, i tot això que em conta, amb la visita de Carolina? ¿Per què m'embolica a mi en aquestes coses?

Mercè - Per què ja abans l'hi han embolicat els altres. ¿Vostè es creu que fon d'una manera espontània que Carolina li va fer bona cara, ahir? ¿Vostè creu que era sincera,

la comèdia que li va fer? Es una gran comediant a. je ho sap.

Julivert. - I si no era sincera, ¿què guanyava doner a fingir-me allò que no sentia? ¿Què guanyava a incitar-me a que m'enamorés d'ella? ¿Què guanyava a fer-me aquesta comèdia?

Merce. - La vanitat femenina, potser. No sap com és de dolç, per a una dona, comprovar de tant en tant com les seves armes de seducció aguèixen essent eficaces. ¡Poguès jo encara fer-ne la prova! Hi ha experiments, però, que a certa edat ja no ens estan permesos a les dones!

Julivert. - ¿Només per això, va fer-me aquelles escenes i aquells oferiments?

Merce. - No hauria valgut dir-li-hi. Però vostè és tan incrèdul... Ja l'hi he indicat abans. Vostè havia de distreure les sospites de Llopart, que ja començava d'intrigar-se massa amb la creixent intimitat entre Caroline i Garriga, el nostre il·lustre autor.

Julivert. - Ell també? Però això és monstruós!

Merce. - Si, ell també. Ell és el nou amant de Carolina. Capricci d'ella o interès d'ell, no sabria dir-ho. Tots dos s'assemblen: vanitosos, egoïstes, però intel·ligents, genials i tot.

Julivert (que es passeja, desesperat) No, no ho comprenc. Va ésser ella qui em va dir que vindria. I ara em diu - em fa dir per vostè que no vindrà. Si aquella comèdia era per a desviar les sospites del seu amant oficial i carregar-me-les a mi ¿per què ara hi renuncia? Per pietat, potser? ¿I per què m'envia com a missatgere a vostè? Expliqui-m'ho, que el cap em volta!

Merce. - Comprenc que tot això li sembli tan estrany com els costums d'una gent ~~d'altres~~ ~~[illegible]~~ de l'altre món. (Sona el timbre de la porta. Julivert té un sobressalt.)

Julivert. - Potser és ella!

Merce. - Ho dubto!

Julivert. - Esperi's! (surt precipitadament per a anar a obrir. Se senten veus d'home al rebedor) (des du dut.)

Llopart - Deixi'm entrar!

Julivert - (des de dintre) Li dic que no hi és!

Batllevell (des de dintre) Si el senyor ho diu...

Llopart (des de dintre) No entine prou. amb la seva paraula!

(En sentir la veu de Batllevell, Merci s'ha aixecat i s'apropa a la porta. Prenent una ràpida decisió, ~~agafa el monedero~~ entra a l'habitació del fons.)

Escena ~~Vinquena~~ Novena

Julivert. Llopart. Batllevell

Llopart (d'una revolada entra a escena) Ara ho veurem, si hi és o no!

Julivert (que el segueix, esverat) Ja li he assegurat que no! I no té cap dret a entrar així a una casa particular!

Batllevell. - T'ho he dit i t'ho he repetit. Això que penses és absurd!

Llopart - Absurd! I he trobat aquest migdia l'adresa d'aquest ~~home~~ al tocador de Carolina! Absurd, quan ahir tothom va veure els ulls que li feia!

Julivert - Allò que és absurd és la seva actitud! Envair d'aquesta manera la casa d'un descongut! Perquè vostè, de fet, no em coneix, ni sap qui sóc.

Llopart - Que no el conec, diu! Des del moment que el vaig trobar al camarino ~~de~~ d'ella, vaig tenir el pressentiment que volia prendre-me-la! I no m'he enganyat. Digui, ha vingut Carolina?

Batllevell - Com vols que hagi vingut! (A Julivert) Oi, que Carolina no ha vingut ni vindrà?

Julivert. Li ho juro! No ha vingut, i això és tot. ~~Podria algunes coses en profit~~

No crec que puguin servir-los en res.

Llopart - (va mirant al seu entorn) Aquestes flors! Aquest ambient! La seva mateixa cara! Vostè no estava sol, aquí!

Julivert - Torno a dir li que no té ~~dret~~ cap dret a demanar-me explicacions!

Llopart – Però tinc dret, sí, un dret absolut, a saber si la meva dona m'és fidel o no! Tinc dret a saber si ella el ve a visitar! Tinc dret a saber si tots dos es riuen de mi!

Batllevell – Per Déu, Josep, calma't!

Llopart – No, no em puc calmar! ~~Vull tenir la seguretat~~

Batllevell – Estigues segur que Caroline no t'engança.

Llopart – Precisament perquè vull tenir-ne la seguretat he vingut! (A Julivert, signant la porta del fons) Què hi ha aquí?

Julivert – La meva habitació, la cuina...

Llopart – Vull convencer-me que no m'ha mentit! (Va per sortir per la porta del fons)

Julivert – (Intentant d'impedir-li-ho) Ariò ja passa de la mesura! Li ho prohibeixo terminantment!

Llopart – I el cas que jo faig de la seva prohibició! (Sort precipitadament per la porta del fons)

Batllevell – Deixi'l estar! Si vostè diu que Caroline no hi és! No hi és, oi?

Julivert – No, no hi és.

Batllevell – Fins que no se n'hagi convençut, no estarà tranquil! Ja el conec prou! Aleshores li passarà tot!

Julivert – Però, ¿com pot admetre aquesta intrusió a la meva casa? Es absurd!

Batllevell – Josep Llopart és un gran home, un actor il·lustre. Ja ho sap! Permeti-li certs drets que potser els altres homes no tenim!

Julivert – Fins el dret de posar-se en ridícul?

Batllevell – Fins aquest! Bé triga prou! Està segur que ella no hi és?

Llopart (torna a entrar pel fons. El seu aspecte ha sofert una total transformació.

TAS-209 (77)

Ara està somrient, satisfet, i es mira amb ulls maliciosos Batllevell i Julivert)

Amic Julivert, m'haurà de perdonar! He estat incorrecte, potser...

Batllevell - Ho veus, home? Ja t'has convencut que les teves sospites eren injustes i cause forament?

Llopart - I tant, com no n'he adorat! Li repeteixo les meves excuses... Ah, i les meves felicitacions!

Julivert - Felicitacions?

Llopart - Sí, home! ... Pel premi, no va tenir un premi, vostè? Era una novella, oi?

Julivert - Aquí le té (la hi ensenya)

Llopart - "El Dolor dels altres". Bon títol! El dolor dels altres, la desgràcia dels altres fa riure, oi, Andreu? No sabem mai quan aquesta desgràcia ens caigui al damunt, què farem nosaltres! Però és tan bonic d'ignorar-ho! Com ho diuen allò? "Ulls que no veuen, cor que no sent". Es ben veritat! (riu, satisfet)

Julivert (una mica inquiet) Si ara ja està satisfet i tranquil...

Llopart - Completament tranquil! Satisfet, cregui'm! Susto d'aquí dintre com si m'hagueixin tret vint anys del damunt! Ah! el torno a felicitar, amic Julivert! No prepara cap comèdia? Pensi amb nosaltres, si en té alguna...

Julivert (confús) Vostè creu...

Batllevell - Sí, home, sí, sí ell l'hi diu...

Llopart - Oi que sí, Andreu, que és un xicot prometedor? (riu) Figura't! Un premi, als seus anys! "El dolor dels altres". I jove, i ben plantat... Tindrà èxits amb les dones. Oi que sí, Andreu?

Batllevell - Probablement...

Llopart - Tu hi entens, en això, oi? "El perfil més bell del cinema". "El galan més seductor del teatre nacional". Andreu, fera temps que no em sentia tan feliç!

Battlevell (que no li entèn res) me n'alegro, me n'alegro.

Llopart - Però ara ens n'haurem d'anar... No hem de destorbar el senyor... Ja l'hem molestat prou. Amic Julivert, pensi en el teatre! Faci ns alguna cosa! No li faltarèn pas ones que pugnin donar li bons consells! (riu maliciosament mentre donc la mà efusivament a Julivert)

Julivert - Ja ho tendré present. Passi-ho-bé.

Llopart - I el felicito altra vegada! El felicito! (surt per la porta de l'esquerra)

Battlevell - No veu com l'hi deia que quan es convencés que anava equivocat li passaria tot? Però no em creia que fes aquest canvi, a la veritat! (Tot d'una ~~Julivert~~ se li acut una idea) No li havia pas ningú, allà dintre?

(Julivert va a contestar, però Llopart torna a entrar)

Llopart - Bé, vens o no? Ja hem amoinat prou l'amic Julivert. Ell té feina, home. Fes-té n'càrrec! (Lèu duna agafat pel braç, Battlevell. Julivert els acompanya i se sentem ~~[illegible]~~ veus allunyat se pel rebedor.)

Escena Desena

Julivert - Mercè

(Mercè surt per la porta del fons. Pomsin amargument en sentir tancar la porta del pis. Es treu un llapis de carmí del moneder i es pinta els llavis mirant se a un mi rallet del mateix moneder. Julivert torna a entrar per la porta esquerra)

Mercè - Què, jo sòn fora els comediants?

Julivert - Sí. (un pausa) No sé si li haig de donar les gràcies o no pel que ha fet... Estic atabalat, sense entendre res del que passa.

Mercè - Que no ho ha vist, el que passa? Josep Llopart, convencut que la cosa amiga l'enganya amb vostè, va aquí per a fatrapar els dos culpables. I es trobà que la que hi ha aquí sòc jo, la muller d'Andreu Battlevell. L'home té la tranquillitat de saber que no és ell, sinó l'altre, el seu amic, el seu rival íntim, l'enganyat!

I s'en va, satisfet i feliç, rient-se per dentre de la ignorancia del pobre Andreu! (amargant) No ho trobe divertit?

Julivert. Però, perquè ha vingut vostè a dir-me que Carolina no vindria? Ha estat ella qui li ha dit? (Esperançat) ¿Així ella temia que Llopart vingués i no ho volgut donar-li sospites? ¿Volia venir, doncs, ella?

Mercè. Què sé jo! Ni ella, deu saber-ho! Potser sí. Però ou el que mana és Garriga. Deuen estar junts, a hores d'ara, mentre Llopart corria darrera la pista falsa. Sí, fou ella qui em demanà que vingués a dir li ~~qu~~ a vostè que no podia venir. Li sabia greu de perdre'l del tot, es veu...

Julivert. (aclaparat) Em sembla descobrir abrims de maldat, en tot això que em diu! Pot ser, que ella sigui així, tan falsa, tan impudica?

Mercè. No sé si pot ser o no, però és! Si vol seguir l'aventura, val més que per endavant ho sàpiga.

Julivert. ¿Vostè creu que, sabent-ho, jo ~~[illegible]~~ podria continuar la farsa?

Mercè (mirant-se'l) No, vostè no. (Li allarga la mà) Bé, ja he acabat la meva missió. Me'n vaig. No em tingui gaire rancúnia.

Julivert. Rancúnia? Per què? Perdoni vu, vostè, si l'he compromessa. Potser temia que haver-la defensada de les coses que ~~[illegible]~~ devia pensat el senyor Llopart...

Mercè. (ara! Per a una dona no és cap ofensa saber que algú la jutja encara capaç d'agradar, de tenir amants! Fera temps que no em passava, això... Ja veu, encara li haig d'estar agraïda! (Fa mutis per la porta esquerra) No, no m'acompanyi! (surt)

Escena Onzena

Julivert – Claudi Roca

(Pere Julivert queda sol. Va al ram de flors, l'agafa i està a punt de llançar-lo per terra. Es repensa i el deixa dinat el bufet. Agafa els llibres del dinat de la taula, els fulleja; els deixa estar, descoratjat, ~~[illegible]~~ s'aveu a la cadira de braços i posa el

cap entre les mans. Claudi Roca entra per la porta de l'esquerra.) TAS_264 (80)

Claudi – Es pot passar? (Julivert té – (Aparell) He trobat la porta oberta: m'he permès d'entrar sense tocar. Ja he tingut prou confiança, oi? (

Julivert (, ha aixecat i va a veure, amb cap entusiasme. El noi vingut) Sí, pot entrar.

Claudi – Uh! Dolços. flors ... Celebrem alguna cosa? (reparteix l'esmorzar i se'n el llibre) Ah! al cabdavall ha sortit! (Ja surt normal!) La felicito!

Julivert. Merci. Ha sortit (Perfectament) i al segon intent.

Claudi – El gran Baldiri? Es un miracle. Podem dir que l'intervenir, després i després moderat a venir a casa vostra. I ara, una petita indiscreció: com us ha fet la primera visita? Perquè acabo de trobar Mercè Rosas, l'actriu, que venia de fer-la a la cantonada ¡ feia cinc minuts que m'havia trucat (amb l'Oliveras): Batllevell, ~~per tant~~ ~~Tenim de celebrar-ho, tal que s'han dit~~ ~~ara~~ ~~contents~~ No és parlant de tu! Està la gloria major de la vostra carrera (a aquests barris! Veurem de veure-us, oi?

Julivert – Home ...

Claudi – No, no ho negueu, modest Baró! Què, què volien? No cal que m'ho digueu! Tinc que no ho sembli, de vegades sé ser discret! Sou un home de sort, val a dir-ho! Heu entrat per la porta gran a l'Art amics! ~~Fet~~ Novella, brioditzima, teatre... Podeu triar. ~~Les portes~~ de l'èxit us estan obertes de bat a bat!

Julivert – Moltes gràcies (les vostres bons desigs, però no sé...

Claudi – (agafant un dolç) Permeteu? (Sí! comença a menjar) Sóc molt llamin. ner. Es un dels meus ~~defectes~~ vicis petits. També en tinc de grossos. Ja sabeu que el meu que ve després "Miss Modestia? Jo mi encanto de tota la vida: desfilada Bailly, concert, i l'estrena de Baldiri per la nit. Us ho heu del final. Acceptar? Sí, ja ho veig. Serà un èxit, segur. I per vós, una profunda soul heart. (agafa – altre dolç) Aquests de nata i full rosa la nostra bellesa. Teniu una nina de vi? (Julivert diu el Gabriel i va tres una ampolla i dues copes) Realment, de vegades penso que sóc – barra. Però amb vós tinc tanta confiança! Com a germà. (Bé

 TAS-209 (81)

de la cafe que li ho posat Julivert.) Per la vostra novella! (s'asseu)

Julivert - Gràcies. A la vostra salut. (Bun la seva cafe)

Claudi (agafant el llibre) Ja cal que es prepari a rebre envestides. Pobre llibre! L'apperen amb unes dents més esmolades, els critics! Les haig d'éner fiance, i miren que jo sòc amic de Garriga! Certes coses no estan bé. Perquè això de fer aquest ambient contra el vostre llibre no és de joc net. Jo sòc esportiu. Sobretot, joc net!

Julivert - Què voleu dir? Garriga pot influir la critica del meu llibre? ~~[illegible]~~

Claudi - I tant si pot influir! I que no ho faci pas en bé. esteu no cegui. Oh! com que mai no se li havia ferit la vanitat com amb aquest Premi! Ell el tenia coll a vall! Però les seves armes se li van tornar contra d'ell. Manejar tants scudoniers, amiba a desorientar els altres. I ~~el~~ en Cardona li va fer un joc molt fi. El va ajudar molt, això si, que hi hagués la vostra novella. Això de disposar d'un Pere Julivert autèntic per a batre el fals Pere Julivert! Ni buscat amb un llum no l'hauria trobat millor! I de manicobar en sap, el nostre Director! Tenia un vell compte que liquidar amb Garriga, i va ~~[illegible]~~ aprofitar l'ocasió! Son bons aquests dolços, us ho asseguro! (s'agafa un altre)

Julivert - ~~[illegible]~~ Prenen, prenen... Així creieu que em van donar el Premi per contraviar Tomàs Garriga?

Claudi - Home, és evident! Ja el conec, en Cardona! Ell no devia dir mai que la vostra novella fos d'un desconegut. Però tampoc no devia dir que ~~[illegible]~~ no era d'un Garriga! Tots els altres jurats estaven segurs ~~[illegible]~~ de votar-lo ~~[illegible]~~

Julivert - Així, el valor de la meva novella?

Claudi - Sí, és clar... Però el que va pesar fou aquesta confessió. Fou ~~[illegible]~~ una jugada de mà mestra! En Cardona en sap, d'això. I podeu imaginar-vos l'enrebiada de Garriga, en veure's frustrat!

 TAS_209 (82)

Julivert – No ha tingut encara prou èxits? No és un autor consagrat?

Claudi – ~~Tant~~! Ja ho crec! Ara mateix, ha de començar la temporada de teatre amb una comèdia! Es clar que, en això, l'ha ajudat molt Carolina Duran. No sabria tenir un no per ell, la nostra gran actriu! ~~Confidencialment~~, ~~i~~ Ja sé que, encara que siguen amic de Llopart, no li anirèu pas a repetir. Potser l'hi convé, també, a ell, de tenir-lo lligat, a Garriga. Es un autor d'èxit segur.

Julivert – Un gran escriptor, no?

Claudi – Almenys ell s'ho pensa! ~~Però~~ Vanitós com un paó que fa la roda. I rancunió. Ja ho veuren prou. No us hi encaparreu, encara que vegeu que els critics us lleven la pell a tiretes. Vós rai! Heu arreplegat els diners del Premi i la fama! Una mica de safareig sobre el vostre llibre, no li farà cap mal.

Julivert – El meu llibre que ha estat premiat per sorpresa, sense tenir en compte si valió o no, per satisfer una petita venjança d'amics! Pobre llibre meu!

Claudi – No us ho prenen així! Si el llibre és bo, agradarà al públic. Si l'entenen, és clar, i si les opinions dels critics no els en distreuen.

Julivert – Però, escolteu: la vida dels escriptors, de la gent de teatre, és això que estic descobrint? Digueu-m'ho! Intrigues sòrdides, travetes, enganys, hipocresia, dones que es repasteixen entre tres o quatre homes, marits que es deixen enganyar, amics que es traeixen... Es tot això, aquest món de persones importants que em volien fer conèixer? Aquest món de gent il·lustre, de noms famosos? Digueu-m'ho: és això?

Claudi – Potser sí. Sí. Es com ~~el~~ la resta del món. Potser passa que els defectes els veieu engrandits, com si amb la talla superior que donàveu a tots aquests personatges també s'ampliessin els defectes. I després, això de distreure el públic, de fer los riure o de provocar les seves ~~rit~~ rialles, ha de tenir les seves compensacions. La gent toleren en els artistes aquestes desviacions de la moral corrent. Potser els agrada que, de la

TAS_209(83)

maleïda manera que fingeixen grans passions a escena, o que inventen amors fabulosos en els llibres, encarnin, exagerats, els seus petits vicis, les seves petites falles. Són homes i dones com els altres. Però que tenen una missió.

Julivert. — Una missió? Quina? Torturar els que els volten?

Claudi. — Torturar-se entre ells, si de cas. ~~Però~~ No, divertir i emocionar la gent, que ja és prou, i no és gens fàcil, us ho asseguro. (s'aixeca i mira un altre cop) I ara me'n vaig. ~~Encara hi~~ Encara haig d'anar a veure el mestre Salisachs, l'escultor Barbosa i el genial Butsems. Vull que sigueu també del jurat per a elegir Miss Modesteta. No us podeu plànyer! Tindreu bona companyia! ¿Perquè acceptes, no? d'ésser del jurat?

Julivert. — Perdoneu-me. Però no em veig amb cor d'acceptar.

Claudi. — Penseu-vos-hi! I digueu-m'ho aviat! Però ara me n'haig d'anar; tinc hora donada amb en Salisachs! Veniu al diari. En parlarem! (Surt) ~~Vaster~~

~~tostir i ... tapa ...~~

Escena Dotzena

Julivert (sol)

Julivert. — (Omple les copes i l'ampolla ~~[illegible]~~ mentre diu entre dents) Grans homes! Gent important! Gegants! ~~(agafa el llibre, obre el balcó ... de la dreta i s'atansa) Gràcies, Eulàlia! ... Vol dir a l'Eulàlia que ... ? enfora) Eulàlia, Carmeta ... ! Sí, baixa, vina, vols venir? Sí! Et necessito! Et donaré el llibre! Vine de la terra dels gegants! Eulàlia! Eulàlia! No, torno de molt lluny! Vine Eulàlia!~~ Sortirem plegats, anirem al cinema! ~~Vine~~

= TELÓ =

82

mentestant, per la porta de l'esquerra entra timidament Eulàlia. TAS-209(84)

Eulàlia – Pere...

Peré – (girant-ce, amb jòia) Ets tu?

Eulàlia. – Si. he vist que t'havies quedat sol, a l'últim...

Pere. – Vigilaves, des de dalt?

Eulàlia. – Home! Què volies que fes?... Reps tantes visites...

Pere – No. ja s'han acabat, les visites...

Eulàlia – Totes?

Pere – totes! ~~t'ho juro~~! Per sempre! T'ho juro!

Eulàlia – Era una actriu, també, oi, aquella senyora que ha vingut?

Pere – Si, era una actriu; es diu mercè ~~Duran~~ Roure.

Eulàlia – Fan goig, les actrius... I Caroline Duran és molt bonica...

(un breu silenci)

Pere. – (amb un impuls, allargant li un llibre.) Té, aquí el tens...

Eulàlia – (contenta, agafant-lo) No m'hi poses res?

Pere – T'hi posaré això: "A Eulàlia, la més bonica de totes les dones, l'amiga, l'inspiradora, l'estimada"... T'agradarà?

Eulàlia – (llançant-ce-li als braços) Ara sí!

Pere – (estrenyent-la) I t'ho dic de debò: s'ha acabat l'escriptor, el novel·lista, l'home que volia ficar-se entre la gent il·lustre... Gulliver torna de la terra dels gegants! Posarem el garatge amb en Joan i en Jaumet. Treballarà. Ens casarem. Em voldràs per marit, Eulàlia?

Eulàlia. – I és clar que et voldré! Però també escriuràs.

Pere – No! Estic desengamyat de tot... No podré. ~~d'aquests exits dels llibres~~.

Eulàlia – No soc la teva inspiradora? Vull que escriguis i que triomfis... però amb el garatge obert, per fer bullir l'olla!

TAS 209 (85)

la terra dels gegants! Eulàlia!... Sí, sortirem plegats, anirem al cinema, si vols!... Vina, Eulàlia!

T E L O

Barcelona, maig-juny, 1949.